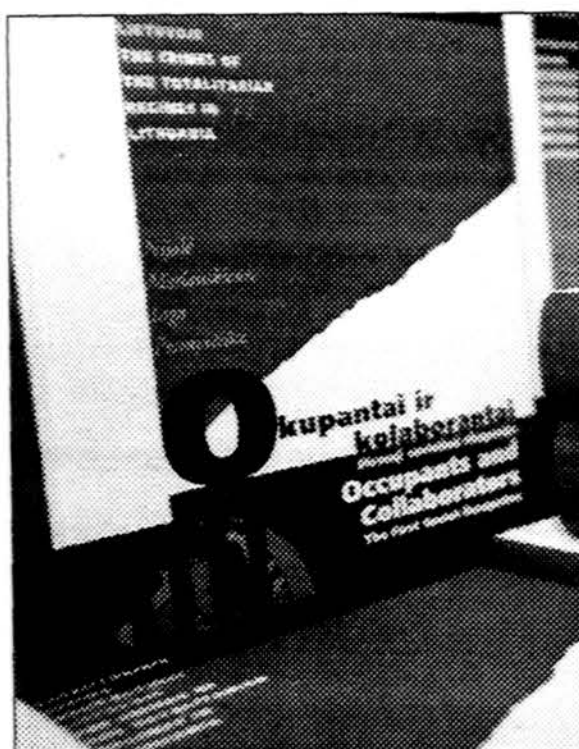

Viena iš pristatytų knygų — „Okupantai ir kolaborantai“.

Linos Petrauskienės (ELTA) nuotr.

Pristatytos knygos apie totalitarinių režimų nusikaltimus

Vilnius, spalio 23 d. (ELTA) – Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti Vilniaus paveikslų galerijoje antradienį pristatė 6 knygas apie totalitarinių režimų nusikaltimus Lietuvoje.

Leidiniuose pirmą kartą pateikiamos apibendrintos tarptautinių ekspertų išvados apie nacių ir sovietinę Lietuvos okupacijas. Pristatymas surengtas kartu su Užsienio reikalų ministerija.

Renginio metu plačiai visuomenei ir užsienio šalių diplomatams buvo pristatytas kelerių metų Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos darbas.

Nukelta į 6 psl.

Lietuva kol kas pralaimi „karą keliuose“

Vilnius, spalio 23 d. (ELTA) – Lietuvos keliuose dabartinė saugumo situacija yra viena prasčiausių Europoje. Milijonui mūsų šalies gyventojų tenka 223 žuvusieji keliuose, tai yra maždaug 2,5 karto daugiau nei ES vidurkis ir beveik penkis kartus daugiau nei tose šalyse, kurių keliuose žmonės yra saugiausi.

Lietuvos ūkiui eismo nelaimių nuostoliai siekia 1,5 mlrd. litų per metus, tai yra beveik 2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP). Tokius faktus Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas pateikė antradienį surengtoje bendroje Europos Komisijos, Seimo Ekonomikos komiteto ir Susisiekimo ministerijos konferencijoje „Eismo sauga keliuose: iššūkiai ir realybė“.

„Nors Lietuvoje kasmet didinamas finansavimas kelių infrastruktūros modernizavimui, imamas priemonių, skatinančių atnaujinti automobilių parką, nuolat griežtinama atsakomybė už eismo taisyklių pažeidimus, tačiau pagrindinis veiksnys, lemiantis prastą eismo saugumą – tai žmonių mąstymas, – teigė V. Muntianas. – Dabartinė situacija keliuose jau tapo nepabostančiu suaugusiųjų žaidimu, įgijusiu pavadinimą 'karas keliuose', kurią aštrina visuomenės tolerancija ir nebaudžiamumas.“

Seime surengtoje spaudos konferencijoje dalyvavęs Europos Komisijos Energetikos ir transporto generalinio direktorato generalinio direktoriaus pavaduotojas Zoltan Kazat-

Lietuva kol kas pralaimi „karą keliuose“, teigia transporto ekspertai.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

say pabrėžė, kad Europos Sąjungos siekis iki 2010 metų perpus sumažinti žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičių – labai rimtas iššūkis Lietuvai. Deja, statistiniai duomenys liudija, kad eismo saugumas iki šiol Lietuvoje yra vienas blogiausių ES.

Pasak Ekonomikos komiteto pirmininkės Birutės Vėsaitės, Seime šiuo metu svarstoma daugybė pataisų, kurių tikslas – eismo saugumo didinimas ir atsakomybės griežtinimas. Išvengti daugelio nelaimių padėtų naujesni automobiliai, tačiau gyventojai jiems įsigyti stokoja lėšų.

Parlamentarė B. Vėsaitė ypač atkreipė dėmesį į nemažėjančias skaudžias eismo nelaimes, kurias sukelia girti vairuotojai. Todėl ji ragina kuo

greičiau taikyti griežtesnes sankcijas sėdintiems prie vairo išgėrusiems vairuotojams, konfiskuoti jų automobilius.

Konferencijos „Eismo sauga keliuose: iššūkiai ir realybė“ metu septynios Lietuvos asociacijos – „Lietuvos keliai“, Kelių transporto priemonių valstybinės techninės apžiūros įmonių asociacija „Transeksa“, Lietuvos automobilių klubas, Lietuvos automobilių sporto federacija, Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija „Linava“, Lietuvos studentų atstovybių sąjunga ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija – bei Klaipėdos savivaldybė pasirašys Europos kelių saugos chartiją.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Paskutiniai Gilwell mokyklos išpūdžiai (p. 2)
- Politologai: Darbo partija Alytuje daug nepralošė (p. 3)
- Komentarai. Kultūringai valgykime ir toliau (p. 4-5)
- Laiškai, nuomonės, komentarai (p. 5, 8)
- Indija prieš 20 metų (19) (p. 9)
- A. Barysas tęsia filmo kūrimą (p. 10)
- „Lietuvos laikas“ (p. 10)

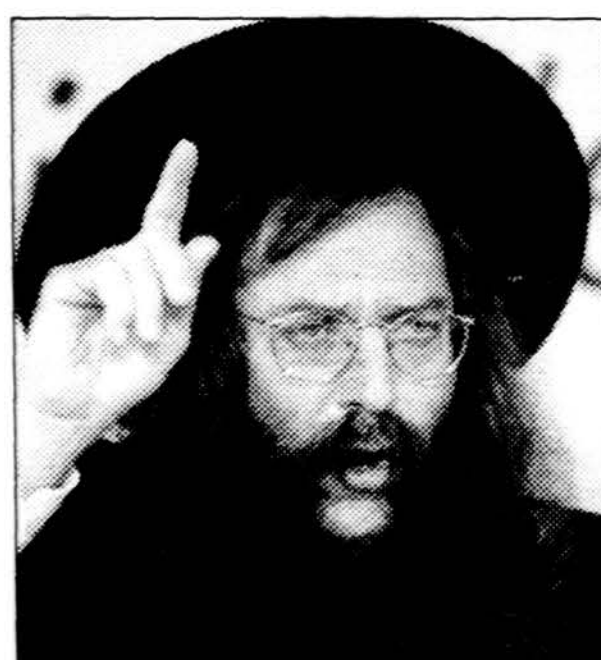
Valiutų santykis

1 USD — 2.41 LT
1 EUR — 3.45 LT

Pasaulio litvakai nori jiems priklausiusio turto

Vilnius, spalio 23 d. (BNS) – Pasaulio litvakai – iš Lietuvos save kildinantys žydai – nori patys dalyvauti grąžinant jiems Lietuvoje priklausiusią religinę nuosavybę arba kompensaciją už ją. Tokią poziciją išdėstė antradienį su Vyriausybės atstovais susitikę stambiausių JAV bei Izraelyje veikiančių pasaulio litvakų žydų ortodoksų studijų centrų, bendruomenių – ješivų – vadovai.

Kaip spaudos konferencijoje antradienį teigė Pasaulinės jungtinės žydų litvakų federacijos prezidentas, Vilniaus rabinų teismo pirmininkas rabinas Samuelis Jakobas Pfefferis, susitikime taip pat pabrėžta, jog išlikusio religinio bendruomeninio turto arba kompensacijos už jį gavėjais pretenduojančios tapti Lietuvos žydų bendruomenė, Lietuvos žydų paveldo fondas bei Amerikos žydų komitetas litvakų interesams neatstovauja.

Žydų rabinas Samuelis J. Pfefferis.

Andriaus Petrulavičiaus nuotr. Alfa.lt

Anot žydų ortodoksų atstovų, šios žydų organizacijos dėl litvakams priklausančio turto dėjosi pastarųjų apie tai neinformavusios.

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

S50 P1 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

*****ORIGIN MIXED ADC 604

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-23-07

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

Tel. 708-349-8432 El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Paskutiniai Gilwell mokyklos išpūdžiai

Netikiu, kad jau antrasis Gilwell mokyklos savaitgalis pasibaigė. Buvo šalta, saulėta, lietinga, šilta, smagu. Oras dažnai keitėsi, bet dalyvių/kursantų entuziazmas liko toks pats. Oras nepakeitė kursantų jausmų šiai mokyklai. Pagalvojus, truputį nusijuokiu, nes perskaičius istoriją apie Gilwell mokyklos pradžią Amerikoje prisimenu, kad per pirmąją mokyklą per visas dienas lijo. Nors pas mus kasdien nelijo, istorija šiek tiek truputį pasikartojo.

Atvažiuojant į Amerikos skautų Calumet rajono Camp Betz stovyklavietę, Michigan valstijoje, visos skiltys susirinko Gilwell aikštėje vėliavų pakėlimui.

Tada dar nežinojome, kur skiltys turės įsikurti. Turėjome patys susirasti, naudodami orientacijos „Geo Trek GPS“ sistemą. Niekad šios orientacijos sistemos nesu naudojęsi. Mano skiltyje tik vienas žmogus mokėjo. Pasiklydome. Būtų buvę daug lengviau susirasti pastovinę naudojant paprastą kompasą, bet išmokau šį bei tą naujo; toks šios mokyklos tikslas. Kaip su kiekvienu nauju dalyku reikia praktikos. Pirmą kartą paėmusi kompasą, nemokėjau kaip juo pasinaudoti, bet išmokau. Taip bus ir su „Geo Trek GPS“ sistema – išmoksiu.

Pagaliau susiradome savo skilties pastovinę, pasistatėme palapines, įsikūrėme. Mano užduotis šiam savaitgalio – skilties šeiminkė. Esu pripratusi, stovyklaujant, ant laužo virti ir kepti, bet išmokau valgius paruošti ant stovyklinės krosnies. Kaip lengva, greita ir smagu. Gerai, kad turėjome šias krosnes, nes malkos buvo šlapios ir laužą užkuriant per daug laiko sunaudotų, o to laiko neturėjome.

Atlikome gerą darbą. Įdėjome šiai stovyklavietei naujus laiptus. Pristatėme skilties projektus.

Kiekviena skiltis tarp Gilwell mokyklos savaitgalių turėjo keletą užduočių: padaryti skilties gairę, paruošti skilties projektą bei parašyti asmenišką projektą – bilietą, kurį tu-

rime atlikti per aštuoniolika mėnesių.

Šį savaitgalį buvo pristatyti skilties projektai. Mano skilties projektas – mokyti jaunesnius, kaip taisyklingai ir saugiai vartoti peiliukus, pjūklus, kirvius. Sesės Audros skiltis – Pelėdų skiltis – pristatė skirtumus ir panašumus tarp lietuvių skautų ir Amerikos skautų stovyklavimo. Daug kas nustebė, kad lietuvių skautai jau nuo pat jaunystės stovyklauja, mokosi, kaip laužus statyti ir gamtoje įsikurti. Vienas iš mano skilties manęs nustebęs paklausė: „Nuo kurio amžiaus Jūs jaunimas pradeda stovyklauti, laužus statyti, gamtoje įsikurti?“ Mano atsakymas: „Nuo pat jaunystės.“

Sekmadienis – paskutinė Gilwell mokyklos diena. Kai kurie džiaugėsi, kai kurie, nežinojo, kaip jaustis. Ši diena buvo skirta susitvarkyti ir susimąstyti. Užbaigimas.

Pradėjome dieną, kaip įprasta, su vėliavų pakėlimu. Pakėlimui pasibaigus, taku naujais kursantų idėtais laiptais nuėjome susimąstymui. Kadangi tarp kursantų buvo įvairių religijų žmonių, nebuvo šv. Mišių, bet buvo sakomos įvairios maldos. Visi kartu garbinom Dievą. Dėkojome Jam už gražią gamtą, už nuostabių kursų, už naujas draugystes, už skautavimą. Ši diena – graži, saulėta, šilta.

Pietų laikas. Vyriausias kursų skiltininkas pakvietė mane ir sesę Audrą sukalbėti maldą lietuviškai prieš valgį.

Pavalgius įvyko kursų uždarymas Gilwell aikštėje. Paskutinį kartą nuleidome vėliavas. Štabas tyliai be žodžio išėjo. Vyriausias skiltininkas pranešė, kad mes jį seksime tyloje, be kalbų. Pirmiausia buvome nuvesti ten, kur vyko rytmetinis susimąstymas. Ėjome toliau. Kur, niekas nežinojo. Visi tylime. Veda mus takeliu, ant takelio išdėti 12 Amerikos skautų įstatai. Takelis mus nuleidė prie laužavietės, kur degė lauželis. Kiekvienam kursantui buvo įduotas pušies spyglius. Turėjome į spyglius gerai pa-

sižiūrėti, apčiuopinti, pauostyti. Pamąstyti, pagalvoti, ko mes išmokome šioje mokykloje, kodėl mes ten buvome. Mums buvo iškilmingai pakartota 12 Amerikos skautų įstatų ir jų reikšmė. Mums buvo pasakyta paimti dalį mums įduotų pušies spyglių, prieiti prie laužo, įmesti spyglį į laužą, pamąstyti, išeinant iš laužavietės, paimti po akmenėlį prisiminimui ir eiti toliau takeliu. Nežinojome, kas toliau bus, bet tyliai pavieniui ėjome nurodytu takeliu. Palei takelį stovi visos šios mokyklos štabas. Tyliai einame, nieko nesakome. Viskas, kursai – mokykla užbaigti. Dabar viską, ką išmokome, turime pritaikyti savo vietovėse – vienetuose.

Daug kas manęs klausia, kaip pasisekė Gilwell mokykla? Ko išmokote? Mano atsakymas: „Įsivaizduokite 40 skautų, kurie turi tą pačią meilę skautavimui, kurie nori daugiau apie skautavimą išmokti, tapti geresniais vadovais ir perduoti skautavimo meilę jaunimui. Daug išmokome. Daug naujų draugų turime.“

Raginu visus skautus vadovus dalyvauti Gilwell mokykloje. Kita Gilwell mokykla įvyks 2009 metais Calumet rajone. Daugiau informacijos apie ateinančias, ruošiamas Gilwell mokyklas galite rasti internete: www.woodbadge.org.

ps. Aušra Jasaitytė-Petry
Bizonų skiltis

Los Angeles skautų stovykla. Skautai rikiuotėje.

M. Šatkaus nuotr.

ps. Aušra Jasaitytė-Petry ir s. Audra Lintakienė sėkmingai lankė Gilwell mokyklą. Linkime išstvertės ir laimės mokyklos užbaigimo darbuose.
Joe Bryce nuotr.

DRAUGAS (USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00

• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedarba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedarba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

POLITOLOGAI: DARBO PARTIJA ALYTUJE DAUG NEPRALOŠĖ

Sekmadienio naktį antrame Seimo nario rinkimų Alytaus rajone ture konservatorių atstovas Kęstutis Čilinskas nugalėjo Viktorą Uspaskichą.

Darbo partijos pralaimėjimas Seimo nario rinkimuose Alytaus rajone didesnės įtakos jos ateičiai neturės – tiesiog partija toliau byrės, o Viktoro Uspaskicho pergalė galėjo šį procesą pristabdyti, mano Alfa.lt kalbinti politologai. Tiesioginės įtakos kitų metų Seimo rinkimams šis balsavimas neturės, mano jie, ir prognozuoja, kad „darbiečiai“ tų rinkimų nelaimės, bet į Seimą greičiausiai pateks.

Išankstiniais duomenimis, K. Čilinskas surinko 56,42 proc. rinkėjų balsų, V. Uspaskichas – 43,48 proc. balsų. Balsuoti atėjo 29,83 proc. šią teisę turinčių žmonių.

Darbo partijos atstovai dėl pralaimėjimo tvirtina nesijaudinantys – esą jie sustiprėjo prieš kitų metų rudenį vyksiančius naujo Seimo rinkimus.

„Mes rezultatais esame patenkinti. Mobilizavome politinę organizaciją, išryškėjo mūsų silpnosios ir stipriosios savybės. Padarėme strateginių klaidų, bet jų neišryškinsiu – tai vidaus dalykai“, – pirmadienį kalbėjo V. Uspaskicho kampanijos vadovė Dangutė Mikutienė.

Socialdemokratas Seimo pirmninko pavaduotojas Česlovas Juršėnas spalio 22 d. Seime konstatavo, kad „darbiečių“ laimėjimo formulė nebeveikia.

„Darbiečių“ didžiulės pastangos, veikimas ir Seime, ir už jo ribų, Lietuvoje ir užsienyje nedavė laukto rezultato. Tai iš tikro svarbu ir dar kartą norisi padėkoti Alytaus rinkėjams. (...) Galima įvertinti jų šaltą blaivų protą (...) Konservatoriai gali sakyti, kad čia yra jų didelis laimėjimas“, – sakė socialdemokratas. Bet nepamiršo įgelti savo politiniams oponentams – esą alytiškiams teko rinktis tarp „blogio (konservatorių kandidato – Alfa.lt) ir blogesnio (darbiečių kandidato – Alfa.lt).“

O konservatoriai neslėpė džiaugsmo. „Nuoširdžiai džiaugiuosi rinkimų rezultatais Alytaus rajone. Tikėjau lietuvių sveiku protu, bet nerimo irgi buvo daug“, – kalbėjo partijos vadovas Andrius Kubilius.

„Žinoma, labai malonu ir dėl to, kad žmogų išrinko, ir dėl to, kad nelaimėjo blogas žmogus, ir galų gale, dėl to, kad ne pinigai laimi rinkimus“, – rinkimų rezultatus agentūrai BNS spalio 22 d. apibendrino buvęs ilgametis Tėvynės sąjungos pirmninkas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis.

Girnius: Uspaskichas galėjo laimėti, jei būtų pats agitavęs

Politologas Kęstutis Girnius atkreipia dėmesį, kad V. Uspaskichas pralaimėjo gana nedidele persvara.

„Neaišku, kokie būtų rezultatai, jei būtų leista pačiam V. Uspaskichui dalyvauti agitacijoje“, – pastebi jis.

Rinkimų įtaka partijai nebūsimanti didelė. „Manychiau, partija irti

pradėjo jau prieš metus, nuolat įgauti pagreitį, ir dabar per toli pažengta, kad reikalus dar būtų įmanoma radikaliai pakeisti. Jei partija būtų iškovojo pergalę – tai irimas gal būtų kuriam laikui sustabdytas“, – svarsto K. Girnius.

Panašūs procesai, vykę su kitomis „kišeninėmis“ politinėmis partijomis, pavyzdžiui, Rolando Pakso liberaldemokratais ar Artūro Paulausko socialliberalais, kalba politologas. Anot jo, tokios partijos gerai pasirodo per rinkimus, bet kadangi neturi ideologinio pagrindo, tai netrukus pradeda prarasti narius.

Darbo partija gali patekti į kitos kadencijos Seimą, jei ji įgytanti veiksmingą vadovą ir jei V. Uspaskichas negalės pinigų partijos veiklai remti. „Penki nuošimčiai rinkėjų palaikymo, reikiamo patekti į Seimą, nėra per daug. Naujausius apklausų duomenimis, Darbo partija nėra daug atsilikusi nuo šio barjero“, – tikina K. Girnius.

Vis dar neaišku, už ką per ateinančius Seimo rinkimus balsuos protestuojantieji rinkėjai, t. y. kuris populistas iškils: „Jie turės paskatą balsuoti prieš valdžią, nes ji neveiksminga, bet už ką – numatyti dar per anksti.“

O tai, kad rinkimuose dalyvavo tik ketvirtis rinkėjų, rodo, jog politinė apatija nėra įveikta, dėsto politologas.

Krupavičius: partijos frakcija gali greičiau išsivalkšėti

Politologas Algis Krupavičius svarsto, kad nors Darbo partija ir nesugebėjo išplėsti pergalės Alytaus rajone, bet sugebėjo pritraukti gerokai daugiau rinkėjų, nei šiame regione turėjo per savivaldybių tarybų rinkimus vasarį.

„Darbo partija pralaimėjo todėl, kad šioje apylinkėje populiarūs konservatoriai, kurie laimėjo praeituose Seimo rinkimuose 2004 m., o kita vertus, akivaizdu, kad Darbo partijos autoritetas yra gerokai nusmukęs, palyginti su tuo, kas buvo prieš trejus metus“, – svarsto jis.

Pralaimėjimas gali paskatinti partijos vadovų išsivalkšėjimą visų pirma iš partijos Seimo frakcijos.

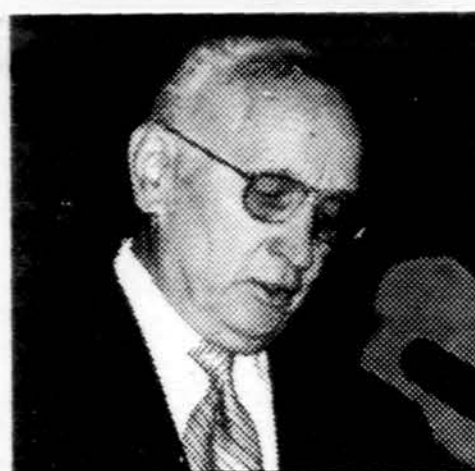
„Tokia galimybė tikrai yra gana reali. Darbo partijoje iki papildomų rinkimų Alytaus rajone buvo susiklosčiusi savotiška laukimo situacija, bet nepavykus įveikti skaidymosi tendencijos gali sustiprėti“, – mano A. Krupavičius.

Tikėtina, kad Darbo partija pateks ir į kitos kadencijos parlamentą, svarsto politologas. Šiuo metu populiarumo užtenka, kad būtų peržengtas penkių procentų slenkstis. O per metus iki rinkimų galimi įvairūs posūkiai.

Politologas atkreipia dėmesį, kad sugrįžus V. Uspaskichui Darbo partija vis populiarėjo.

„Pralaimėjimas Alytaus rajone, o tai buvo realus Darbo partijos išbandymas, gali sumažinti populiarumo didėjimą“, – svarsto jis.

Alfa.lt

Spaudos ir žodžio laisvė pavojuje

ALEKSAS VITKUS

Keista, kaip dažnai iškyla konfliktai dėl įvairių idėjų, pasisakymų, nuomonių ar keistų istorijos faktų interpretavimų, ir net dėl pačios pagrindinės, visame demokratiname pasaulyje plačiai pripažintos spaudos bei žodžio laisvės. Nors įstatymais ta laisvė ir saugoma, dažnai yra kompromituojama, kartais gal ir suprantamu, bet ne visuomet pateisinamu pagrindu.

Kad holokaustas buvo vykdomas, žino visi, nors atsiranda keistų žmonių Amerikoje ir kitur, kurie tai neigia. Jų už tai į kalėjimą niekas neikiša, nors su jais ir nesutinka. Neseniai Amerikoje lankėsi Irano prezidentas Mahmoud Ahmadinejad kvailai šaipydamsis irgi bandė paneigti holokaustą. Jo niekas neužgavo ir nesusėmė, nors žydai New York mieste ir surengė labai karštas demonstracijas prieš jį.

Bet tegu Europoje pabando tai pasakyti koks nors anglas, prancūzas ar vokiečiai. Anglų rašytojas David Irving už tai jau buvo nuteistas trijų metų kalėjimo bausme. Tose valstybėse jau yra priimti įstatymai, pagal kuriuos holokausto neigimas yra baudžiamas kalėjimu! Vokietijos diplomatai dabar deda pastangas, kad panašūs įstatymai būtų priimti net ir visose Europos Sąjungos valstybėse.

Nors ir kokie šiurpūs ir nežmoniški buvo holokausto vardu vadinami Antrojo pasaulinio karo metu vokiečių padaryti nusikaltimai, įstatymai prieš jų neigimą yra nevykę, nes jie veda prie spaudos ir žodžio laisvės atėmimo. Kur tai gali mus nuvesti? Prancūzijoje panašūs įstatymai buvo priimti jau 1990 m., o neseniai jos parlamentas priėmė įstatymo projektą, pagal kurį ir 1915 m. Turkijoje (tuomet vadinamoje Osmanų imperija) įvykusių armėnų žudynių (ar genocido) neigimas irgi būtų laikomas kalėjimo vertu nusikaltimu. Tas žudynes Turkijos vyriausybė neigia. Kai 2005 m. turkų rašytojas Orhan Pamuk suabejojo oficialios Turkijos vyriausybės versijos teisingumu, jis buvo tuojau pat patrauktas teismo atsakomybėn. O kur dar visi jau vėliau vykdyti genocidai, kurių pasaulis nenori pripažinti? Deja, ne dėl nežinojimo, bet dėl nenoro „drumsti“ politinius vandenius.

Švedijoje pastorius Ake Green savo pamoksle pasisakė prieš homoseksualizmą, jis irgi buvo patrauktas į teismą už „neapykantos“ nusikaltimą. Nors Švedijos vyriausiasis teismas jį pagaliau išteisino, pasaulyje kilo didelis susirūpinimas, kad po „apykantos“ įstatymo skraiste gali būti varžoma spaudos ir žodžio laisvė.

Pasitaiko keistų dalykų ir Amerikoje. Kai kun. Fred Phelps ir jo pasekėjai, Irako karo priešininkai, nutarė demonstruoti prieš karą Irake žuvusių karių laidotuvių, Kongresas ir 27 valstijos priėmė įstatymus, ribojančius bet kokias demonstracijas tokių laidotuvių metu.

O kaip Lietuvoje? „Draugo“ spalio 12 d. pirmame puslapyje pastebėjau trumpą žinutę, anot kurios, 30-metis Lietuvos pilietis Vytautas Stanaitis Kauno apylinkės teismo buvo pripažintas kaltu bandęs įžeisti Prezidentą Valdą Adamkų. Pasirodo, kad tas jaunas vyras elektroniniu paštu dar prieš pusę metų Prezidentui buvo nusiuntęs eiliuotą laišką, kurį teismas nutarė esant įžeidžiančio pobūdžio. Stanaičiui dabar gresia pusės metų laisvės atėmimo bausmė. Straipsnelyje nenurodyta, kas Stanaitį patraukė į teismą: Prezidentas, jo kanceliarija ar pati prokuratūra.

Dabartinės Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25-as straipsnis byloja, jog „žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti“. Panašiai buvo pasisakyta ir dviejose pirmosiose (1922 ir 1928 m.) Konstitucijose: „piliečiams laiduojama žodžio ir spaudos laisvė“, nors panašios frazeologijos jau 1938 m. Konstitucijoje neradau.

Amerikos piliečiams tokią laisvę garantuoja JAV konstitucijos pirmoji pataisa, priimta jau nuo 1791 metų. Piliečiai ja laisvai naudojasi dar ir šiandien. Tik pažiūrėkime į bet kokią Amerikos spaudą ir pamatysime, kaip kartais ten yra dergiamas Prezidentas George Bush – straipsniais, laiškais ir karikatūromis. Kas jo nemėgsta, skaniai nusijuokia, o Bush šalininkai, nors gal ir pyksta, į teismą tuojau neskuba.

Suteikdami valdžiai teisę apriboti kelių žmonių ar grupės įžeidžiančią ar atstumiančią elgseną ar žodį, mes tuo pačiu lyg ir atimame visas spaudos ir žodžio laisvės visiems piliečiams. Be to, valdžios cenzūra niekada nepasiekia tikslo. Kai tokius žmones kaip David Irving siunčiame į kalėjimą, jie ekstremistams tampa kankiniais. O norėdama nutildyti kun. Phelps valdžia iš jo padarė tik dar populiareesnį žiniasklaidos žaislą.

Istorikė Deborah Lipstadt gal teisingai sako: „Aš nesu laiminga, kai laimi cenzūra, bet ir kovos už spaudos ar žodžio laisvę aš laimėsi su cenzūros pagalba nenoriu.“ Niekada nėra lengva ar malonu ginti užgauliojančią ar kitaip įžeidžiančią kalbą, bet amerikiečiai ir europiečiai neturėtų užmiršti, kad kovoti prieš netinkamą, neteisingą kalbą ar idėją reikia kovoti geresne kalba ar idėja, o ne su valdžios laisvę varžančiais įstatymais ar potvarkiais.

Komentaras

KULTŪRINGAI VALGYKIME IR TOLIAU

Neužtenkamai mes, lietuviai, vertiname savo skilandžius, palendvicas ir karbonadus. Gerai, kad kartas nuo karto užkliūvame į kokį nors „cepelinų balių“. Bet ar dažnai tinkamai pagerbiame, pvz., žemaitiškus vėdarus? O apie silkes kailinukuose arba dzūkiškas bandas iš viso nėra net ką kalbėti.

Neseniai viena korespondentė parašė, kad lietuvių kultūriniai renginiai per daug dėmesio teikia lietuviškos dešros, kopūstams, kugeliui, cepelinams. O kad taip iš tikrųjų būtų! Kur tau — nieko panašaus! (Nors tiksliai neatsimename, bet, rodos, ji neminėjo nei mišrainės, nei silkės su tušintom bulvėmis. Bet tai turbūt tik jos nekaltas apsirikimas.)

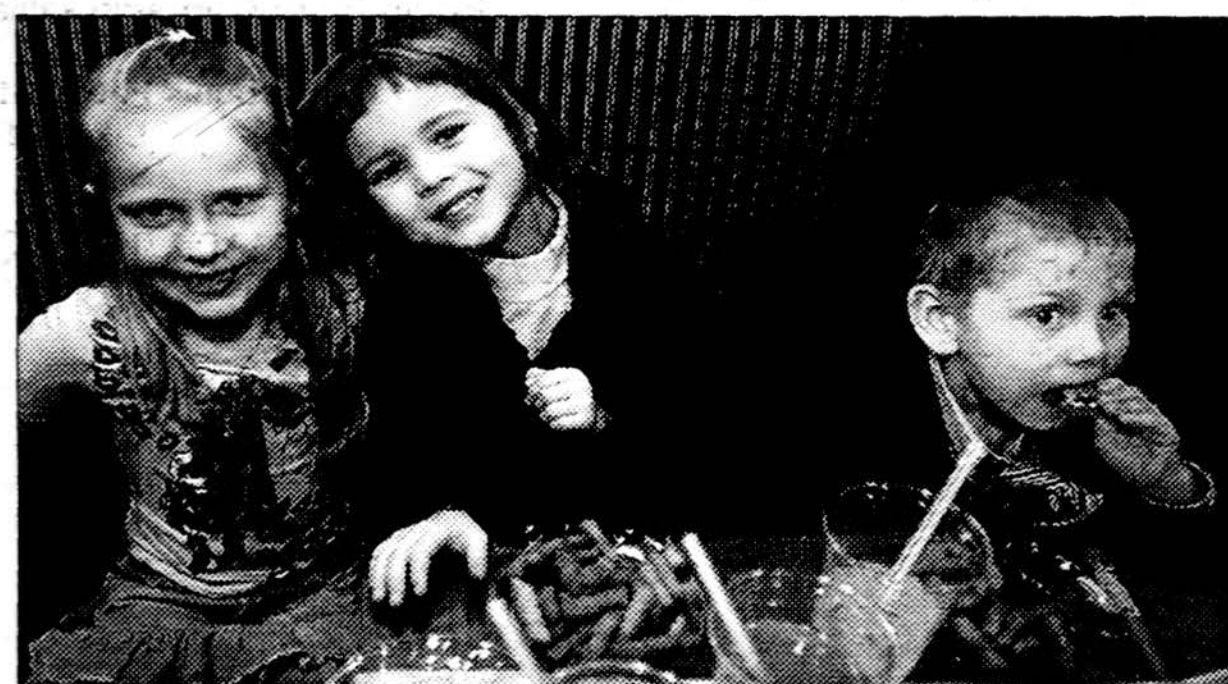
Mes, susibūrę į seniai ir sėkmingai veikiantį Kalifornijos Dailių Valgių Klubą, gulime po palmę pilvus išvertę, ryjame dar po vieną storai sviestu apteptą „Racine“ kepyklos duonos riekę ir dūjojame: ką ta korespondentė nori mums pasakyti? Ji tikrai priskiria mums per daug nuopelnų. Nei mes turime kažkokių ten „patriotizmo patrankų“, nei mums kas jų duos. Korespondentė, nors ir su doriausiais tikslais, skaisčiausiais norais ir ramiausia sąžine, nuoširdžiai išliejo savo širdį — bet vis tiek supainiojo mus, paprastus lietuvių patriotus, su tais kultūringais ir gabiais mūsų kaimynais valgytojais vokiečiais.

Iš karto pasisakome, kad pareiškiame tik savo, Kalifornijos Dailių Valgių Klubu, nuomonę. Neatstovaujame nei Lietuvių Bendruomenei, nei Marquette Park Zanavykų Piliečių Klubui, nei Brazausko Kurapkų Medžiotojų Kooperatyvui. Neapsirikite, Kalifornijos Dailių Valgių Klubas klaidų nedaro. Tai jeigu kam nors nepatiksime, mūsų netrukdykite, o nukreipkite visus savo nepagrįstus skundus tiesiai Cidzikaitės adresu. Viskas, kas telpa ir kas netelpa į „Draugą“, yra jos vienos atsakomybė.

Sugrįžtant prie kaimynų vokiečių, pats didžiausias vokiečių kultūri-

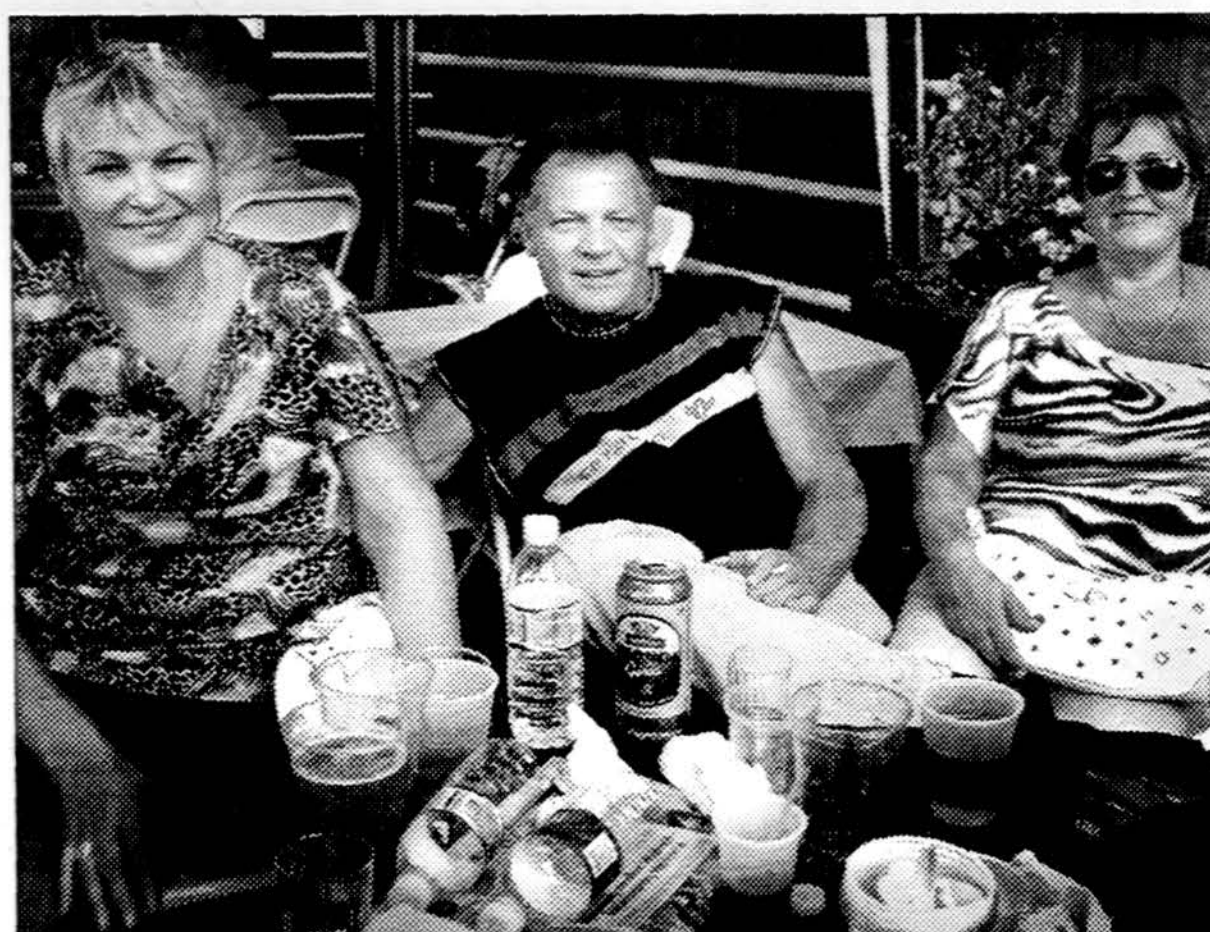
nis renginys, kuris švenčiamas kas metai ne tik Vokietijoje, bet ir miestuose bei miesteliuose visoje Amerikoje, tai „Oktoberfest“. Kiekviena „Oktoberfest“ šventė iškilmingai atidaroma atkėmiant bakčią alaus. Po to visi vokiečių kultūrininkai ir kultūros darbuotojai dalyvauja varžybose, kas kultūringiausiai susidoros su ta bakčia. Esame matę tas varžybas. Būna ir oficiali pertrauka, kada vokiečiai pailsi atsigulę po stalais ir suolais ir paskui atgavę jėgas vėl varo savo kultūrinį tobulinimąsi prie bakčios. (Ne visi supranta tų varžybų eigą. Vienas lietuvis, pamatęs pertraukos metu po tais stalais ir suolais besislinkius vokiečius, netaktiškai paklausė: „Ko jie ten voliojasi?“)

Kita vokiečių svarbi kultūrinė šventė vadinasi „Wurstfest“, kurios atidarymo ceremonija prasideda atpjaunant storą riekę dešros — daž-

niausiai „bratwurst“, bet kartais pasimaišo ir „jaegerwurst“.

Taigi, korespondentė supainiojo mus su tais kultūringais vokiečiais, kurie tikrai galėtų mus pamokyti, kaip reikia skraidyti kultūros valgymo padangėse. (Tie žalčiai vokiečiai, kuo gi jie nepasižymi!) Nors pastebėjome, kad Juozas Gaila neseniai viename savo straipsnyje įdėjo fotografiją, kaip Baltimore vyrai gamina lietuviškas dešras. Tai gera pradžia, ačiū Juozai. Bet dar toli gražu, kol galėsime pasididžiuoti, jog pagaliau

esame pilnai subrendę kultūroje. Dar teks mums suryti ne vieną lenciūgėlį tų dešrų, išsrėbt nemažą puodą runkelių ir burokų sriubos. (Kažkodėl Gailos straipsnyje apie kopūstus nutylėta. Kažin, ar tai padaryta politiniais sumetimais, ar dėl agurkų mafijos įtakos.)

Bet norėtume truputį „švelnios“ ir, saugok dieve, ne „šurkščios“ kri-

spondentė ne tik supainiojo lietuvių su vokiečiais, ji pasiklydo ir zoologiniuose terminuose. Ji rašo, kad jos minimas „šnišilas“ — tai „satyras“. Bet mes pažiūrėjome į Dabartinės Lietuvių kalbos žodyną (677 psl.), kad satyras nėra joks šnišilas, o graikų mitologinis gyvūnas, kuris turi polinkį mylėti moteris. (Žodynas tikrai rašo, kad jis „vaisingumo demonas“ ir „nimfų draugas“, bet mes ne kvailiai, žinome ką tas reiškia.)

Tai va! Patikėk, žmogau, korespondentė — nei ji pažįsta, kur paprastas lietuvis patriotas, kur kultūringas vokiečių, nei ji supranta, kas tas „satyras“. (Neužteko, kad ta korespondentė pavadino mus „šnišilomis“, atsivertėme spalio 6 d. „Draugą“ ir, žiūrėkite, pagal Semenienę mes jau iš „šnišilų“ pavirtome į dar bščias „skruzdėles“. Neaišku, kur tas visas vartalojimas mus nuves. Daug metų buvome patenkinti būdami tik tai paprasti normalūs homo sapiens, kol nepavirtome „šnišilomis“. O dabar pasirodo, kad mūsų antropologinis giminės medis yra dar platesnis.)

Bet ne tik valgantiems vokiečiams priklauso aukštas kultūrinis išsilavinimas. Pvz., kaimynai norvegai turi savo didžiai gerbiamą kultūrinį maistą vadinamą „ludafisk“. Tai yra visų norvegų garbinama supuvusi žuvis, kuri turi šokių tokių stiprų kvapą. (Vienas iš mūsų kultūros darbuotojų, pirmą kartą paragavęs ludafisk patiekalo, dar nebuvo kultūriškai užtenkamai subrendęs ir vietoj to, kad tinkamai pagerbtų to ludafisk gėrybes — atsiprašome, bet mums ir dabar gėda prisiminti apie tai — jis tiesiog ant to norvegų nacionalinio valgio apsisvėmė. Neįsivaizduojate, kiek teko atsiprašinėti mūsų skandinavų kaimynų už tokį įžulų elgesį. Mus išgelbėjo tik tai, kad tas mūsų kolega nepradėjo dar švaistytis kokiomis ten šnišilomis ar satyrais.)

Internetė rasite norvegų sukurto kultūrinio draugijos vien šio valgio vystymui. Dabar vyksta aštrios diskusijos tarp dviejų norvegų grupių, galbūt panašios į diskusijas, kurios kartais iškyla ir pas mus tarp atskirų grupių išeivių. Tradiciškai norvegai užsispyrę aiškina, kad jeigu žuvis ne pačių šeiminių yra supūdyta namuose, tai ji nėra laikoma tikru ludafisk. Kita grupė, vadinama „pažangieji“, arba norvegų „fast food“ šalininkai, proteguoja rausimasi po šiukšlynus, kur galima užtikti jau gatavas supuvusias žuvis. Bet niekas neprikiša norvegams, kad jie nekultūringai ir per daug dėmesio teikia savo ludafisk. Mes, lietuviai —

visi išeiviai, ar jūs būtumėte „šinšilos“, „satyrai“ ar „skruzdėlės“, — galėtume pasimokyti ir iš šių niekuomet nealkanų kultūros puoselėtojų.

Vienas tipiškas įvykis nušviečia norvegų meilę ir ištikimybę savo ludafisk. Žmogui po namu buvo palindę keletas skunkių (tai Amerikos gyvulėlis, galbūt giminingas šinšilai, kuris išduoda kvapą, šiek tiek aštresnį už šeško). Tas žmogus niekaip negalėjo tų skunkių išvartyti iš po namo. Tai jam patarė padėti lėkštę su ludafisk po namu. Žmogus taip padarė, ir ką manote? Kitą rytą skunkių nebuvo nė kvapo, bet jų vietoje jis rado tris norvegus. Ar ne šaunu? Ar nors vienas iš mūsų lietuvių lįstų po namu, iš skunkių lizdą, dėl kokio šmoto kugelio? Gaila, bet mūsų tautiečiai išeiviai kol kas nėra kultūroje užtenkami subrendę.

Tačiau, reikia pripažinti, kad tikros kultūros kibirkštys kartais pasirodo ir tarp mūsų. Šių metų Los Angeles Lietuvių Dienų šventėje du kultūros darbuotojai taip susiginėjo apie barščius ir šaltibarščius, kad beveik priėjo prie kumščių. Tačiau susitaikė labai kultūringai:

Pirmas kultūros darbuotojas: „Tiktai mandagumas man neleidžia pavadinti tamstą puspročiu.“

Antras kultūros darbuotojas: „O aš esu per daug gerai išauklėtas, kad galėčiau pasakyti, jog tamsta esate tikras asilas.“

Bet grįžkime prie temos. Norėdami pakelti lietuvių kultūrinį lygį, mes kviečiame į sudaromą grupę važiuoti į būsimą vokiečių „Wurstfest“ festivalį. Bilietus galite užsisakyti „Lietuvos ryto“ interneto svetainėje arba „Vakarų“ redakcijoje. Šinšilų nepriimsime, bet vokiečių kalbą mokantys satyrai priimami už pusę kainos. Korespondentės, norinčios papildyti savo kultūrinį kraitį (ir su kopūstais ir be), irgi priimamos už pusę kainos — bet tik tuomet, jei pažadės mūsų nepravaržuoti.

Su pagarba ir šypsena pasirašome bet neatsiprašome,

KDVK (Kalifornijos Dailių Valgių Klubas)

Jono Kuprio nuotrauka

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cldzikaite@gmail.com

BUVĘS DRAUGO FONDO IŽDININKAS NEPAMATĖ VIENO MILIJONO DOLERIŲ

Bronius Juodelis, 2007 m. spalio 17 d. laiške rašo apie Draugo fondo paramą „Draugo“ leidybai ir cituoja laišką, kuris buvo išsiuntinėtasi visiems dienraščio skaitytojams. Gaila, kad Bronius Juodelis nežiūrėjo vieno vieneto — milijono. Pakartosiu sakini, kuriame buvo parašyta: „Kad Draugo fondas per 12 metų parėmė įvairius 'Draugo' projektus ir eina-

muosius reikalus su dosnia 1,104,267.00 dolerių suma“. Bronius Juodelis žiūrėjo tik 104,267.00 dolerių.

Broniaus Juodelio įnašas į Draugo fondą yra didelis ir pasiliks istorijoje. Tačiau ir nuoširdžiam darbuotojui pasitaiko klaidų.

Marija Remienė
Draugo fondo pirmininkė

„NUVAINIKUOTAS KARALIUS“

Skaitant išeivijos spaudą galime pastebėti daug rašinių, skirtų į Ameriką atvykusiam Paksui. Iš rašinių galima susidaryti vaizdą, kad jis yra blogiausias asmuo, bet kada atvykęs į Ameriką, su tikslu „apjuodinti“ Lietuvą. Vienaime laiške buvo užkabinta ir Pakso žmona Laima dėl jiems paskirto buto remonto. Ar ne tą patį daro viso pasaulio prezidentų žmonos?

Man prisimena sena Krylovo pasakėčia, kurioje buvo rašoma, kad asilas, praeidamas pro pastipusį liūtą, spyrė šiam į šoną, sakydamas, tegu žvėrių karalius pažįsta ir asilo nagą.

Ar tyla nebūtų geriausia byla, kai apie Paksus jau buvo prirašyti kalnai nuomonių?

Antanas Pauzuolis
Čikaga, IL

AKYSE — KAIP ŠILKAS, UŽ AKIŲ — KAIP VILKAS!

Angelė Kavak savaitrašty „Vakara“ spalio 11–17 d. straipsnyje „Audra vandens stiklinėje“ bando pateisinti (ar išteisinti?) Monikos Bončkutės grubumą, apšmeižus išeiviją „pilvažmogiais, šinšilais“. Kavak teigia, jog „lietuvių elgesys labai skiriasi nuo amerikietiško — tiesesnis, mums atrodytų — grubesnis.“ Ji pati stebisi, kokiais žodžiais jie vienas kitą vadoja Lietuvos spaudoje. „Toks jau tas laikraštinių stilius“, — rašo ji. „Silpniau pasakysiu — niekas nespausdins, nes niekas ir neskaitys. Mūsųose po tokių straipsnių autorių nulinčiuotų, nuskalpuotų ir dar gyvą matomoje vietoje pakabintų. Lietuvoje, gi, draugiškai vienas kitam ranką paspaudžia ir kartu alaus bokalo išgerti nueina.“ O tempora, o mores! Kur Lietuvos rašėjų žmogiškumas, kur dingo kultūra ar bent civilizacija, inteligencija, mandagumas ir visa kita, įprastai — kasdieniškai vartojama visame kultūringame pasaulyje? Ar jau Lietuvos laikraštininkai tokie kultūriniai nusmukėliai, sovietinės sistemos, sovietinės ideologijos pasekėjai? Sunku patikėti!

Gindama Bončkutę, Kavak teigia, kad išeiviams „sunku toleruoti aštrų M. Bončkutės toną“. O Bončkutės tonas ne tik aštrus, bet ir kartkartėmis vulgarus, netinkamas rimtoje spaudoje. Matyt, toks jau jos „laikraštinių“ stilius, pagal Lietuvos laikraštinių sukirpimą. Internetoje jos straipsniuose kupina nešvankių žodžių, net privačioje padirioje draugystėje nevartojamų. Kavak išdrįso pakedenti profesionalę žurnalistę Audronę Simanonytę, naująją ateivę, nepaprastai kultūringai, teisingai ir taikliai atsakiusią Bončkutei, esą, „Bončkutei atrodo, jog ji su humoru pajukavo“. Štai tau naujoviškas humoras — žeminti išeiviją. Net pati Kavak neiškętė neįžeidusi išeivių, rašydama: „...kažkam 'raganų medžioklė' tiesiog pramoga jo pilkame

ir pykčio kupiname pasaulyje.“ Kokio pykčio, kieno pykčio? Aiman! Tik jau ne išeivio! Atvirkščiai. Visas Bončkutės rašinys persisunkęs actu — neapykanta, pykčiu išeiviams. Juoką pabėrė Kavak rašydama, kad atsakantieji Bončkutei sukėlė „audrą vandens stiklinėje“. Vaje, nejaugi dar ir dabar Kavak nesuvokia, jog Bončkutė pirmoji išpūtė audrą arbatos šaukštelyje, o dabar jau, „paliejusi pieną“, vis dar nesiliauja tai dariesi per „Vakarus“.

Pagaliau pabaigoje Kavak neapsiėjo nepažėrusi, amerikietiška tarant, „punch line“: „... šiuo metu jie (žurnalistų pajėgos — S.E.S.) daugiau susirūpinę tarpusavio rietenomis, kurių garsas jau pasiekė Lietuvą, darydamas gėdą mums visiems!“ To dar betrūko? Pati pliekia — pati rėkia! Sukelia nesantaiką, suerzinimą, mėgina supriešinti, nesigėdi visa tai skelbti Lietuvoje ir užkrauna atsakomybę, švelniai tarant, išeiviams! Žurnalistinis „šedevras“. Ką pasėjot — tą ir pjaukit! Gėdą prisiimkit!

Ar laikraščiai tam skirti, kad kiršintų, skaldytų savo pačius tautiečius? Spauda neša didelę atsakomybę! Jau Napoleonas aukštai iškėlė spaudos reikšmę: „Vienas laikraštis, turįs daug skaitytojų, reiškia tiek pat, kiek du korpusai armijos.“ O rašėvoms, nuklystančioms nuo tiesaus laikraštinių kelio, tenka priminti garbingas tikro žurnalistų pareigas. Atmintis sušlubavo, kas tuos išminčius žodžius pabėrė: laikraštinių — kad žadina prispaustųjų viltį. Jų idėjos, kaip oro atomai, kuriais aluoja žmonių sielas, tai nuolatinė pasaulio atmosfera. Reikia suprasti visos šios tarnybos kilnumą, kad būtų galima ją vykdyti su reikiamu didingumu. Tai viena iš tauriausių protaujančio žmogaus pareigų!

Stasė E. Semėnienė
Baraboo, WI

SEPTYNI LIETUVOS STEBUKLAI

Puiki Romualdo Kriaučiūno idėja pagarsinti Lietuvos septynis stebuklus.

Prie jo šešių norėčiau pridėti Stebuklingą Aušros Vartų Dievo Motinos Koplyčią Vilniuje, kurios nepajėgė sunaikinti nei kruvinasis komunizmas, nei žiaurasis nacizmas.

Nelė Apeikienė
Los Angeles, CA

KOKIE BŪTŲ SEPTYNI LIETUVOS STEBUKLAI?

Jeigu reiktų išrinkti „septynis Lietuvos stebuklus“, jiems priskirčiau tuos, kurie jau šiuo metu sulaukė pasaulinio įvertinimo. Taigi, ne vien lietuvių laikomi ypatingomis vertybėmis. Pasaulio kultūros paveldu pripažinti: Kuršių Nerijos gamtinis draustinis, Kernavės piliakalnių ansamblis, Vilniaus senamiestis. Tokio pripažinimo laukia Trakų salos pilis ir jos gamtinė aplinka, ir, neabejotinai, to nusipelnė. Kryžių kalnas vargiai sulauks tokio UNESCO įvertinimo, per daug jis neatsiejamas nuo katalikybės, o JTO struktūrų kai kuriems sluoksniams užuominos apie esminį religingumą, iš visko sprendžiant, mažai pageidautinos. Tačiau savąją tikėjimo, tautinės kultūros, net gamtinės aplinkos darna Kryžių kalnas jau seniai laikomas stebuklu tiek Lietuvoje, tiek pasaulyje, be jokių oficialių pripažinimų. Šv. Tėvo Jono Pauliaus II vizitas dar labiau įtvirtino Kryžių kalno, kaip unikalaus šventavietės (o Lietuvos — kaip Kryžių kalno šalies), žinomumą pasaulinėje viešojoje nuomonėje. Neabejodamas priskirčiau stebuklingo grožio Tėvynės vietoms Rytų Aukštaitijos nacionalinį parką — kas buvo ant Ladakalnio prie Kirdeikių ir žvelgė į tuos 7 aplinkui giriuose mėlynuojančius ežerus, manau, galėtų paantrinti.

Taip pat reiktų iškelti nepelnytai užmirštą ir apleistą Kauno senamiesčio ir centro grožį bei vertę. Kai saulėtom pavasario dienom eini per Rotušės aikštę, gėriesi Katedra, balta Prisikėlimo bažnyčia, Lietuvos banko, Pašto ir kitais tarpukario Nepriklausomos Lietuvos statytais pastatais — to meto Europoje vyravusiais moderniais stiliais, „sulietuvintais“ gabių mūsų architektų — negali nejausti iš visų architektūrinių detalių, konstrukcijų, komponentų trykstančio jaunatviško veržlumo, atgimstančios tautos pasitikėjimo ateitimi, tiesiog laisvės džiaugsmo. Išeivijai turbūt žinoma, su kokia šiluma, švelnumu, šalia mūsų glūdinčios paslapties nuojauta Kauną aprašė Julius Kaupas savo romantiškose istorijose apie daktarą Kripštuką! Šalia monumentalių statinių yra čia ir kamerinio jaukumo (Vilniaus gatvė, senamiesčio gatvelės, kavinukės, kiemai), nė kiek nemenkesnio už Vilniaus senamiestį.

Kauno centras, Laisvės alėja, kaip visuma, — tai ištisinis paminklas anos Nepriklausomybės dvasiai. Juose tebeatspalvuoja Dariaus ir Girėno polėkis, religinis ir tautinis pakilimas, kurį vėliau negailėdami savęs gynė partizanai, kelios rezistentų kartos. Tačiau šis unikalus Kauno grožis, skirtingai negu išpuostas Vilniaus centras, yra pasibaisėtinaai apleistas.

Nukelta į 8 psl.

Etikos komisija byra

Valstiečių liaudininkų ir pilietinės demokratijos frakcijos narys Skirmantas Pabedinskas su „darbiete“ Romualda Kšanienė. Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 23 d. (BNS) – Seimui nepajėgus atstatyti dėl skandalingos kelionės į Maskvą Seimo Etikos ir procedūrų komisijos vadovės Romualdos Kšanienės, jos komandoje beliko ji pati su dar dviem nariais – bendrapartiečiu „darbiečiu“ Manfredu Žymantu ir liberaldemokratu Remigijumi Aču.

Antradienį etikos sargų gretas pranešė paliekantys valstiečiai liaudininkai Aldona Staponkienė bei Skirmantas Pabedinskas. S. Pabedinskas turėjo pakeisti partietį teisingumo ministrą Petrą Bagušką, kuris atsistatydinimo pareiškimą yra parašęs gegužės mėnesį, nes esą dėl užimtumo nespėjo dalyvauti komisijos posėdžiuose.

„Grįžau iš komandiruotės, peržiūrėjau spaudos konferencijos įrašą, kur dalyvavo Seimo nariai, o tarp jų ir Etikos komisijos pirmininkė. Man tai yra tikrai nepriimtina, kaip pilietei, kai tokie dalykai vyksta, kai tyčiojamasi iš valstybės. Ir nepriimtina pirmininkės elgesys, ji turėjo pati atsistatydinti“, – antradienį sakė A. Staponkienė.

Tokią pat išeitį iš susidariusios

situacijos pasirinko ir socialdemokratas Jonas Juozapaitis, jis teigė taip pat traukiasi iš Etikos ir procedūrų komisijos, kurioje dirbo R. Kšanienės pavaduotoju.

Praėjusią savaitę apie pasitraukimą jau paskelbė konservatoriai Antanas Matulas, Antanas Napoleonas Stasiškis, socialdemokratas Algimantas Salamakinas, socialliberalas Algirdas Monkevičius, Liberalų sąjūdžio atstovė Dalia Teišerskytė bei liberalcentristas Saulius Lapėnas.

Komisiją nariai palieka po nepavykusio bandymo atstatyti jos vadovę R. Kšanienę už dalyvavimą su grupe kitų „darbiečių“ finansinėmis machinacijomis įtariamo buvusio Darbo partijos vadovo Viktoro Uspaskicho spaudos konferencijoje Maskvoje, kurioje buvo niekinama Lietuva. Šią akciją daugelis Lietuvos politikų įvertino kaip nukreiptą prieš Lietuvos valstybę.

Praėjusią savaitę per slaptą balsavimą R. Kšanienės atstatymui pritrūko 4 balsų, nors prieš tai jos atstatymui buvo pritarę dauguma jos vadovaujamos komisijos narių.

Pristatytos knygos apie totalitarinių režimų nusikaltimus

Atkelta iš 1 psl. Knygas sudaro išsamūs istoriniai tyrimai, kuriuos atliko geriausi Lietuvos ir užsienio ekspertai.

Leidiniuose pateikiama daug įdomios archyvinės medžiagos, kurios didžioji dalis publikuojama pirmą kartą. Knygose taip pat pateikiamos apibendrinančios Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos išvados. Visi leidiniai yra išleisti dviem kalbomis – lietuvių ir anglų.

Pasak komisijos vykdomojo direktoriaus Ronaldo Račinsko, šios knygos išsiskiria iš kitų panašaus pobūdžio istorinių leidinių tuo, kad jose pateikiamos suderintos skirtingoms šalims, skirtingoms visuomenėms ir neretai skirtingoms pasaulėžiūroms bei skirtingoms istorijos traktavimo doktrinoms atstovaujančių Komisijos narių išvados.

„Tai buvo sunkus ir sudėtingas darbas pasiekti konsensusą labai jautriais ir kontroversiškais klausimais. Esame tikri, kad tai prisidės prie geresnio tarpusavio supratimo ir istorinio teisingumo atkūrimo, o tai yra labai svarbu pilietinės visuomenės formavimuisi, visuomenės sąmoningumo ugdymui“, – sakė jis.

Bus pristatytos pirmosios trys knygos apie 1940–1941 m. sovietinę

okupaciją „Okupacija ir aneksija“, „Teroras ir nusikaltimai žmo-niškumui“, „Okupantai ir kolaborantai“.

Leidiniai yra skirti vienam problemiškesnių, daugiausia istorikų ginčų sulaukusiam 1940–1941 metų laikotarpiui. Leidiniuose Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos istorikai parengė ciklą istorinių studijų, analizuojančių sovietinę okupaciją ir aneksiją bei valstybinės nepriklausomybės praradimo padarinius 1940–1941 metais.

Taip pat bus pristatytos trys knygos apie nacių okupacijos laikotarpį 1941–1944 m. „Holokausto priežastys: antisemitizmas Lietuvoje“, „Lietuvos žydų persekiojimas ir masinės žudynės 1941 m. vasarą ir rudenį“, „Karo belaisvių ir civilių gyventojų žudynės Lietuvoje 1941–1944“.

Tai išsamios studijos apie visuomenės nuotaikas prieš nacių okupaciją ir kokią jos turėjo įtaką holokaustui Lietuvoje. Tai pirmą kartą pateikiama išsami chronologiška studija apie baisiausią nacių okupacijos laikotarpį, kurio metu visoje Lietuvoje buvo išžudyta ir uždaryta į getus apie 200 tūkst. Lietuvos žydų.

Tarptautinė istorinio teisingumo komisija buvo sudaryta Prezidento Valdo Adamkaus dekretu 1998 m.

Pasaulio litvakai nori jiems priklausiusio turto

Atkelta iš 1 psl. „Jie nesikreipė į esamus nuo 17 ar 19 šimtmečio egzistuojančius judaizmo studijų centrų-ješivų – vadovus, juos apėjo, neinformavo, kad derasi dėl nuosavybės, kuri priklausė ir šioms organizacijoms“, – teigė Lietuvos pilietis žydas Arkadijus Vinokuras.

Rabino S. J. Pfefferio teigimu, prieš Antrąjį pasaulinį karą žydai ortodoksai Lietuvoje turėjo daug turto: sinagogų, mokyklų, ligoninių, studijų centrų. Anot jo, egzistuoja visa tai įrodantys dokumentai.

Su žydų ortodoksų atstovais susitikęs premjero padėjėjas Vilnius Kavaliauskas teigė, jog pokalbio metu buvo išklausa litvakų nuomonė, jų pateiktos pastabos, bet tai, pasak jo, nebuvo tokio lygio susitikimas, kuriame galima ką nors žadėti.

„Litvakų atstovai atkreipė dėmesį, kad prieš karą Lietuvoje buvo vieninteliai žydai – ortodoksai, tad visas turtas priklausė jiems. Jie nekelia jokių pretenzijų, kadangi šiuo metu Lietuvoje tų ortodoksų nėra, bet jie nori dalyvauti, žinoti, gauti

informaciją apie vykstančiu procesus“, – teigė V. Kavaliauskas.

Vasaros pradžioje pasaulio litvakai laiške paragino Lietuvos Vyriausybę nepriimti Lietuvos žydų bendruomenės ir Lietuvos žydų paveldo fondo pateiktos Istatymo dėl religinių bendruomenių nuosavybės teisių atkūrimo pataisos.

Ši pataisa suteiktų Lietuvos žydų paveldo fondui teisę būti vieninteliu išlikusio religinio bendruomeninio turto arba kompensacijos už jį gavėju.

Tačiau Lietuvos žydų bendruomenės (LŽB) pirmininkas Simonas Alperavičius tuomet aiškino, kad laišką atsiuntusiomis organizacijomis neverta pasitikėti. Laišką Lietuvos Vyriausybei pasirašė Pasaulinė suvienytųjų žydų litvakų federacija ir Litvakų sąjūdžio centras.

Lietuva iki šiol skausmingai sprendžia, kaip kompensuoti žydams už bendruomeninį turtą, kurį praėjusio amžiaus viduryje nusavino arba sunaikino nacių ir sovietų okupacinės administracijos.

Lietuvoje statistinis rūkalius per dieną sutraukia daugiau nei 12 cigarečių

Vilnius, spalio 23 d. (BNS) – Lietuvoje statistinis rūkalius vidutiniškai per dieną sutraukia 12,6 cigarečių, rodo Europos Komisijos surengtos kampanijos „HELP – už gyvenimą be tabako“ tyrimas.

Tyrimo duomenimis, Lietuvoje rūkantys vyrai per dieną surūko 14,3, o moterys – 9,7 cigaretes.

Tyrimas, kurio metu buvo matuojamas anglies monoksido (CO) kiekis ore, atskleidė, kad Lietuvos rūkalių apsinuodijimas cigaretės dūmuose esančiu CO yra didesnis už vidutinį 27 Europos Sąjungos valstybių rodiklį.

Vidutinis anglies monoksido kiekis tyrime dalyvavusių Lietuvos rūkalių iškveptame ore buvo 20,21 ppm (ppm – dujų koncentracija viename milijone dalelių), tuo metu ES CO vidurkis – 17,5 ppm.

Kampanijos metu atliktas tyrimas taip pat parodė, kad vidutinis anglies monoksido kiekis Lietuvoje

du su puse karto viršija didžiausią leistiną oro taršos normą – 8,5 ppm.

Lietuvoje 2006 ir 2007 metais atliktame tyrime dalyvavo daugiau nei 5 tūkstančiai žmonių – beveik po lygiai rūkančių ir nerūkančių.

Jauniausiam tyrime dalyvavusiam asmeniui buvo 2 metai, o vyriausiajam – 87 metai. Bendras tyrimo dalyvių amžiaus vidurkis 31 metai.

2006 metų duomenimis, Lietuvoje rūkė apie 44 proc. vyrų ir apie 15 proc. moterų.

SCANPIX nuotr.

Lietuvos archeologai Afganistane praskleidė tūkstantmečių šydą

Vilnius, spalio 23 d. (BNS) – Afganistano Goro provincijoje Lietuvos archeologai surinko iki šiol neturėtų duomenų apie šiame regione penkis tūkstantmečius – nuo vario-akmens amžiaus iki viduramžių – klestėjusias kultūras.

Pirmosios Lietuvos archeologinės ekspedicijos Afganistane metu spalio 3–21 dienomis keturi archeologijos projektų centro „Antiqua“ misijos dalyviai Goro provincijoje ieškojo istorijos, archeologijos ir kultūros paveldo liekanų.

Pasak misijos mokslinio vadovo, Vilniaus universiteto profesorius Aleksiejus Luchtano, keliaujant kalnuose, vos 30–40 kilometrų spinduliu aplink Goro sostinę Chakharan per trumpą laiką buvo aptikta net vienuolika anksčiau nežinotų archeologijos objektų, tarp kurių daugiausia buvo Vidurio Azijai būdingų gyvenviečių liekanos, ankstyvieji įtvirtinimai ir viduramžių tvirtovės.

Anot A. Luchtano, Vidurio Afga-

nistano teritorija kartu su Tigro ir Eufrato tarpupiu, dabartinėmis Iranu, Rytų Indijos teritorijomis įėjo į ankstyviausių pasaulyje žemdirbių kultūrų zoną. Archeologai aptiko ir nelegalių kasinėjimų, kurie buvo vykdomi ieškant lobio Talibano režimo valdymo metais, pėdsakų.

Pasak misijos projekto vadovės Daivos Luchtanienės, pasibaigusio projekto etape buvo siekiama identifikuoti archeologijos ir istorijos paveldo objektus, jų išlikimo lygį, būklę, įtraukimo į registrą galimybę.

Žvalgybinėje ekspedicijoje dalyvavo trys Afganistano Kultūros ir informacijos ministerijos, Afganistano archeologijos instituto ir Paminklų apsaugos departamento deleguoti specialistai, kurie, pasak D. Luchtanienės, turėjo galimybę užpildyti žinių apie Gorą trūkumą bei susipažinti su tarptautine tyrimų metodika.

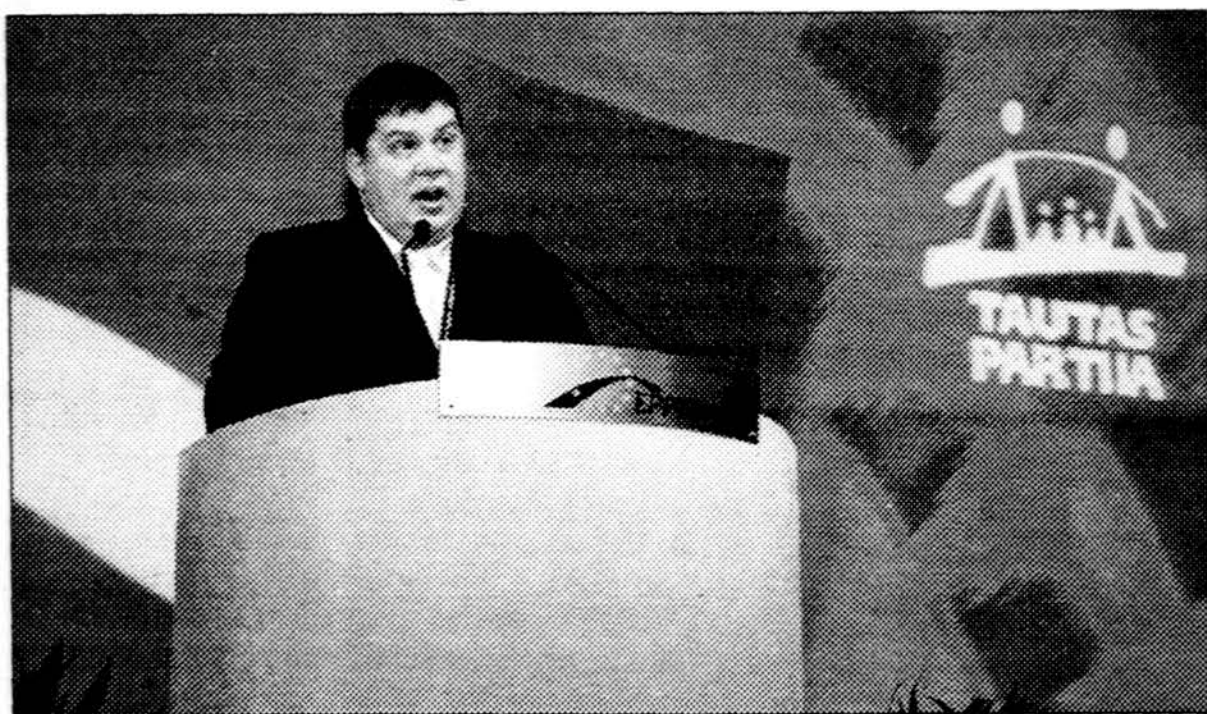
Ekspedicijos rezultatus Lietuvos archeologai pristatė mokslo bendruomenei Kabule.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Latvijos premjeras A. Kalvitis lieka savo poste

Latvijos ministras pirmininkas A. Kalvitis.

Ryga, spalio 23 d. (BNS) – Dauguma Latvijos Seimo deputatų antradienį neeiliniame posėdyje nepritarė siūlymui pareikšti nepasitikėjimą premjeru Aigars Kalvitis, nors opozicija griežtai kritikavo jo politiką ir prastą rizikingus laikus išgyvenančios ekonomikos tvarkymą. Po beveik tris valandas trukusių diskusijų už tai, kad būtų pareikštas nepasitikėjimas vyriausybe, balsavo 38 deputatai, o „prieš“ – 56. Vienas įstatymų leidėjas susilaikė, o likę penki iš vis nebalsavo ar nedalyvavo posėdyje.

Kaip ir tikėtasi, A. Kalvitis valdančioji keturių partijų koalicija, kuriai vadovauja jo centro dešiniųjų Liaudies partija ir kuri 100 vietų parlamente turi 58 vietas, atrėmė opozicijos puolimą dėl Kovos su korupcija (KKK) biuro vadovo atleidimo.

Nors parlamento neeilinio posėdžio darbotvarkėje buvo tik vienas klausimas – balsavimas dėl siūlymo pareikšti nepasitikėjimą vyriausybe, sprendimas užtruko, nes kalbėti iš tribūnos norėjo beveik visi opozicinės „Naujojo laiko“ frakcijos nariai, taip pat ir kitų opozicinių partijų atstovai bei keli „Tėvynei ir Laisvei“ deputatai.

Premjerui teko atlaikyti didelį spaudimą. Praėjusį ketvirtadienį prie parlamento susirinko 5 tūkst. protestuotojų, kurie reikalavo jo atsistatydinimo.

Premjero, kuris laikosi užtikrintai ir sako, kad atsistatydinti neketina, trečiadienį laukia kitas svarbus balsavimas – parlamentas turi su-

rengti pirmąjį 2008 metų biudžeto svarstymą. „Esu įsitikinęs, kad išgyvensime ir rytojaus procedūras dėl biudžeto“, – sakė jis po debatų dėl nepasitikėjimo.

Opozicija manė, kad iš vyriausybės pasitraukus dviem ministrams, balsavimas dėl nepasitikėjimo galėtų atskleisti valdančiosios koalicijos silpnąsias vietas. Vienas minėtų vyriausybės narių, buvęs užsienio reikalų ministras Artis Pabriks atsistatydino, o kitas, regioninės plėtros ir savivaldybių ministras Aigars Štopenbergs, buvo atleistas. Abu jie nesutiko su sprendimu atleisti KKB vadovą Aleksej Loskutov.

Valstybės auditoriams atskleidus, kad KKB darbuotojai galėjo išieškoti lėšas, rugsėjį A. Loskutov darbas buvo sustabdytas, o praėjusią savaitę jis buvo atleistas. A. Loskutov neigia, kad pažeidė kokius nors įstatymus, o jo šalininkai tvirtina, kad jis tapo politinių intrigų ir asmeninių nesutarimų su ministru pirmininku auka. A. Kalvitis sako, kad A. Loskutov KKB padarė finansinių pažeidimų.

A. Kalvitis vyriausybę taip pat buvo kritikuoja dėl to, kad esą per mažai stengėsi spręsti Latvijos ekonomikai gresiančio perkaitimo problemas. Rugsėjį 12 mėnesių infliacija padidėjo iki 11,4 proc. ir buvo didžiausia nuo 1997 metų sausio.

2006 metais Latvijos ekonomika augo 11,9 proc. – greičiausiai nuo pat nepriklausomybės atgavimo 1991 metais ir greičiausiai visoje ES, kurią tuo metu sudarė 25 valstybės.

D. Tusk pasisakė už geresnius santykius su Rusija ir žadėjo atvykti į Maskvą

Varšuva-Maskva, spalio 23 d. („Interfax“/BNS) – Lenkijoje rinkimus laimėjusios liberaliosios Pilietinės platformos vadovas Donald Tusk, kuris greičiausiai taps naujuoju ministru pirmininku, pareiškė, kad santykių su Rusija gerinimas bus vienas iš būsimosios vyriausybės užsienio politikos prioritetų.

„Gerinti Lenkijos ir Rusijos santykius – pats svarbiausias naujosios vyriausybės uždavinys užsienio politikos srityje“, – pabrėžė jis antradienį, duodamas interviu televizijai Gdanske.

Pilietinės platformos vadovas taip pat pranešė, kad pirmąsias keliones į užsienį kaip vyriausybės vadovas planuoja į Briuselį, Wa-

shington ir Maskvą.

Maskva savo ruožtu pareiškė gerbianči Lenkijos rinkimų rezultatus ir pasirengusi konstruktyviai bendradarbiauti su būsimąja šios šalies vyriausybe.

Taip oficialus Rusijos URM atstovas Michail Kamynin atsakė į klausimą apie Lenkijoje vykusių parlamento rinkimų rezultatų galimą įtaką dvišaliams santykiams.

„Esu įsitikinęs, kad nestokojant abipusės geros valios ir politinio noro mūsų šalių santykiai gali tapti geros kaimynystės ir partnerystės santykiais, kurie atitiktų Rusijos ir Lenkijos, stabilumo ir saugumo Europos žemyne interesus“, – pabrėžė M. Kamynin.

EUROPA

BUDAPEŠTAS

Vengrijai minint 1956 metų sukilimo prieš Sovietų valdžią metines, šimtai protestuotojų antradienį išėjo į Budapešto gatves, reikalaudami, kad atsistatydintų ministras pirmininkas Ferenc Gyurcsany. Mitingai aplink parlamento pastatą buvo triukšmingi, bet taikūs. Jie vyko po pirmadienio susirėmimų, kai riaušininkai, mėgindami pasiekti renginį, kuriame dalyvavo F. Gyurcsany, pradėjo svaidyti butelius su benzinu ir apvertė kelis automobilius. Šie protestai buvo praėjusiais metais savaitėmis trukusių smurtinių demonstracijų atgarsis. 2006 metais mitingus sukėlė nutekėjęs garso įrašas, kuriame socialistas F. Gyurcsany pripažino melavęs dėl prastos ekonomikos būklės, kad būtų perrinktas antrajai kadencijai.

VARŠUVA

Lenkijos vyriausioji rinkimų komisija antradienį paskelbė galutinius, bet dar nepatvirtintus spalio 21-osios rinkimų į Seimą rezultatus, kurie rodo, kad liberali Pilietinė platforma gavo 41,51 proc. balsų ir kad iki šiol valdžiusi partija „Įstatymas ir teisingumas“, gavusi 32,11 proc. balsų, liko antroje vietoje. Pilietinė platforma, kuriai vadovauja Donald Tusk Seime turės 209 iš 460 vietų, o premjero Jaroslaw Kaczynski ir jo brolio, prezidento Lech Kaczynski „Įstatymas ir teisingumas“ – 166 vietas. Sekmadienį lenkai išrinko ir 100 vietų Senatą – aukštuosius parlamento rūmus, kuriuose Pilietinė platforma turės 60 vietų, o „Įstatymas ir teisingumas“ – 39 vietas. Rinkėjų aktyvumas buvo 53,8 proc. – didžiausias nuo pat komunizmo žlugimo 1989 metais.

PRAHA

Čekija mano, kad dvišalės derybos su JAV dėl Amerikos priešraketinės gynybos (PRG) radaro dislokavimo tęsis ir kitamet, pranešė antradienį Čekijos gynybos ministerijos atstovas Andrej Čirtek netrukus po to, kai Pentagono vadovas Robert

Gates atvyko oficialaus vizito į Pragę. „Derybos dėl radiolokacinės stoties (RLS) truks dar ne vieną mėnesį. Nemanau, kad jos baigsis iki metų pabaigos. Čekija nesijaučia esanti susaistyta kokių nors grafikų“, – sakė jis. „Mes tiesiog norime susitarti dėl geriausios sutarties, ir nesame numatę jokių kraštutinių terminų“, – pabrėžė Čekijos karo žinybos atstovas. Jis patikslino, kad vizito metu R. Gates radaro problemą aptars su aukštais Čekijos politikais, įskaitant ministru pirmininką Mirek Topolanek, o su kolege Vlasta Parkanova jau svarstė būsimąjį Čekijos vaidmenį Afganistane.

JAV

FLORIDA

Technikai pradėjo pildyti erdvėlaivio „Discovery“ degalų baką antradienį 3:38 val. p. p. Grinvičo laiku numatytam palėidimui, pranešė pareigūnai. 500 tūkst. galonų talpos išorinis degalų bakas pildyti skystu deguonimi ir skystu vandeniliu pradėtas 6:13 val. r. Grinvičo laiku. „Discovery“ nuskraidins naują modulį Tarptautinei kosmoso stotiai (TKS), kuri yra atnaujinta jau 60 proc. Kol bus baigtos TKS statybos, atsieisiančios 100 mlrd. dolerių, NASA planuoja surengti dar 11 statybinių misijų ir du aprūpinimo skrydžius. NASA šiuos darbus turi užbaigti per trejus metus, kol bus nutrauktas dabartinės erdvėlaivių flotilės eksploatavimas.

WASHINGTON, DC

JAV valstybės sekretorė ir buvusi sovietologė Condoleezza Rice paragino Rusijos valdžią neleisti šaliai risti į SSRS laikus, taip pat vėl apkaltino Maskvą naudojant energetikos išteklius kaip užsienio politikos ginklą. Kalbėdama pirmadienį C. Rice pripažino, kad yra „tam tikras nutolimas“ tarp Maskvos ir Washington, DC, nors atmetė nuomones dėl sugrįžimo į šaltojo karo erą. „Mes gerbiame Rusijos interesus, bet niekieno interesams nebus naudinga, jeigu Rusija naudos savo turtus, naftos turtus kaip politinį ginklą ar žiūrės į savo nepriklausomas kaimynes kaip į savo įtakos zoną“, – sakė C. Rice. Tačiau C. Rice kartu pabrėžė, kad Vakarai mato kai kurias permainas buvusioje sovietinėje šalyje.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu | visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu | visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

AUKOJO LIETUVOS PARTIZANŲ GLOBOS FONDUI

- \$400** Sula Stanley, Santa Monica, CA (viso \$2,030).
- \$300** Stepaitis Algis ir Laimutė, Arlington Hts, IL (viso \$2,170); Šumskis Nemira, Chicago, IL (viso \$1,400).
- \$200** Balanda Gediminas, Sterling Hts, MI (viso \$2,120); Chalmeta Alberto ir Lucina, Alexandria, VA (viso \$600); Černis Kęstutis ir Izolda, West Bloomfield, MI (viso \$950); Dancy John ir Agatha, Redmond Beach, CA (viso \$800); Griauzdė Mindaugas ir Lydia, Riverside, IL (viso \$300); dr. Kasakaitis Birutė, Oak Lawn, IL (viso \$1,625); Kelertas Algimantas, Brookfield, IL (viso \$600); Kraucunas Casimir ir Eugenia, Lemont, IL (viso \$220); Krisciunas A., Indian Head Park, IL (viso \$600); Lemberas Vitalis, Santa Monica, CA (viso \$1,150); kun. Memėnas Vytautas, Joliet, IL (viso \$1,300); Mikulis Juozas, Westchester, IL (viso \$1,800); Milukas Victor ir Leokadia, Plainview, NY (viso \$2,000); Misiulis Domas ir Ada, Homer Glen, IL (viso \$540); Sinkys Emil, Santa Monica, CA (viso \$1,200); Šilas Vytenis ir Vida, Chicago, IL (viso \$1,250); Širka Julius ir Zita, Lemont, IL (viso \$1,570); Vasys Dalius, Chicago, IL (viso \$900); Žemaitytė Dalia, Cleveland, OH (viso \$250).
- \$100** Ancerys Irena, Porter, IN (viso \$400); Bagdonienė Halina, Oak Lawn, IL (viso \$2,350); Baldauskas Frank, Cuyahoga Falls, OH (viso \$1,300); Baltrėnas Laima, Glendale, CA (viso \$900); Bobinas Feliksas ir Janina, Berwyn, IL (viso \$473); dr. Dičpinigaitis J. B., Woodhaven, NY; Druseikis Algirdas, Rochester, NY (viso \$600); Erčius Mamertas ir Gražina, Little Neck, NY (viso \$700); Gruzdytė Vitoldas, Euclid, OH (viso \$325); Jazbutis Marija, Loveland, CO (viso \$140); Jodelė Ingrida, Hermosa Beach, CA (viso \$1,245); plk. Kilikauskas Romas, Fairfax, VA (viso \$200); Klossis Walter, Glendale, NY (viso \$710); Krasauskas Elena, South Pasadena, FL (viso \$410); Kungys Juozas, North Bergen, NJ (viso \$540); Mačiulaitis Juozas, Sunny Hills, FL (viso \$850); Majauskas Algimantas, Rochester Hills, MI (viso \$300); Meilus Petras ir Aldona, Orland Park, IL (viso \$500); Midland Federal Savings, Chicago, IL (viso \$500); Miškinis Vytenis, Cleveland, OH (viso \$450); Peleckas Peter, Chicago, IL (viso \$145); dr. Sidrys Rimvydas, Streator, IL (viso \$2,600); Skrupskelis Enata, Chicago, IL (viso \$355); Stasiulis Konstancija, Lemont, IL (viso \$380); Šerkšnys Veronika, Oak Lawn, IL (viso \$750); Šiaučius Jonas, Cicero, IL (viso \$450); Tijiūnėlis Donatas ir Indrė, Lemont, IL (viso \$150); prelatas Urbonas Ignas, Lemont, IL; Valavičius Antanas ir Viktorija, Chicago, IL (viso \$900); dr. Variakojis Daina, Chicago, IL (viso \$270); Vasys Jonas, Dedham, MA (viso \$800); Vashkys Sofija, Saint Petersburg, FL (viso \$840); aukotoja prašiusi pavadės neskelbti, Madison WI.
- \$80** Grauzinis Vytautas, Elgin, IL (viso \$870).
- \$50** Andrašiūnas Apolonija, Orland Park, IL (viso \$803); Bagdonas Vanda, Daytona Beach, FL (viso \$645); Baltūnienė Danutė, Los Angeles, CA (viso \$105); Basiulis Algirdas ir Danutė, Redondo Beach, CA (viso \$650); Beržinskas Lucija, Juno Beach, FL; dr. Bieliauskas Vytautas, Cincinnati, OH (viso \$350); Bitėnas Rimantas, Watchung, NJ (viso \$375); Buinevičius Zenonas, Burbank, IL; Česnavičius Algirdas ir Ramutė Richmond Hill, NY (viso \$850); Čepulis Roma, Willoughby, OH (viso \$500); Didžiulis Algirdas, Cicero, IL (viso \$80); Eidukonis Aldona, Tuscon, AZ (viso \$420); Gruodienė Jadvyga, Chicago, IL (viso \$630); Jakubėnas Alfonsas ir Josephine, Los Angeles, CA (viso \$100); Janušienė Aniceta, Milton, MA (viso \$175); Jasėnas Maria, Medford, NJ (viso \$170); JAV LB East St. Louis apylinkė per Z. Grybiną (viso \$530); Juodvalkė Eglė, La Grange, IL; Kalvaitis Rimas ir Zinaida, Contoocook, NH (viso \$100); Kantienė Emilija, Chicago, IL; Karosas Povilas, New Britain, CT (viso \$300); Kikilas Genė, Kenosha, WI (\$450); Kikilas Lucy, Kenosha, WI (viso \$450); Klementavičius Richard, Gulf Breeze, FL (viso \$250); Krauchunienė Marija, Chicago, IL; Kungys Stasys, Fairfield, CA (viso \$385); Lapkus Domas, Hinsdale, IL (viso \$75); Leparskas Romas, Warren, MI (viso \$1,025); Majauskas Kazys ir Elena, Chicago, IL (viso \$170); Masaitis Antanas ir Žibutė, Delran, NJ (viso \$275); Mileris Viktorija, Batavia, IL; Momkus Vaclovas ir Margarita, Chicago, IL (viso \$270); Norvilas Ona, Lemont, IL (viso \$705); Pakštienė Emilija, Chicago, IL (viso \$265); Pauliukonis G. J., St. Petersburg, FL (viso \$350); Pauzuolis Antanas ir Emilija, Chicago, IL (viso \$275); Pažemėnas Mirga, Rancho Palos Verdes, CA (viso \$1,050); Petravičius Vygand, Kenosha, WI (viso \$180); Petrikas Margaret, St. Petersburg, FL (viso \$150); Plečkaitis Vladas ir Gražina, Richmond Hts, OH (viso \$150); Polikaitis Bronius ir Aurelija, Riverside, IL (viso \$80); Pretkelis Augustas ir Emilija, Chicago, IL (viso \$275); Prialgas Vytautas ir Stefa, St. Pete Beach, FL (viso \$200); Radis Frank ir Mary, Inverness, IL (viso \$205); Radzevičienė Marija, Chicago, IL; Sereika Antanas, Willow Springs, IL (viso \$420); Setikas Regina, Fair Haven, NY (viso \$300); Smilga Aleksas, Chicago, IL (viso \$240); Stankus Kostas, Homer Glen, IL (viso \$593); Svera Jonas ir Birutė, Bloomfield Hills, MI (viso \$185); Tricis Delfina, Chicago, IL; Udryas Narimantas ir Janina, Farmington Hills, MI (viso \$225); Užupis Juozas ir Sigutė, Worth, IL (viso \$450); Vizgirda Juozas ir Marytė, Putnam, IL (viso \$445).
- \$35** Kontrimas Hedwig, Mission Viejo, CA; Rygertas Gediminas, Putnam, IL (viso \$225).
- \$30** Gaizutis Jeronimas, Western Springs, IL (viso \$260); Jasaitienė Elena, St. Petersburg, FL (viso \$180); Matekūnas Petras ir Aleksandra, Richmond Hill, NY (viso \$180); Sinkus Vladas, Lemont, IL (viso \$395); Špokas Aleksandras ir Dalė, Broomfield, CO (viso \$245); Vengianskas Emilija, Lakeside, MI (viso \$50); Zabulis Steponas, Manchester, CT (viso \$180); Žilionis Česlovas ir Renata, Palos Hts., IL (viso \$203).
- \$25** Aleksonis Tadas, North Falmouth, MA (viso \$85); Ankus Genovaitė, Oak Lawn, IL (viso \$100); Avižienis Karolis, Orland Park, IL (viso \$75); Bartkus Eugene ir Danguolė, Beverly Shores, IN (viso \$575);

Bigelis Ramūnas, Congers, NY (viso \$135); Dapkus Algirdas ir Regina, Osterville, MA (viso \$250); Dauparas Joseph, Chicago, IL (viso \$215); Griganavičius Danguolė, Darien, IL (viso \$890); Gureckas Algimantas ir Virginija, Germantown, MD (viso \$125); Gustaff Albert, Frederick, MD (viso \$65); Jonaitis Mary, Granville, OH; Juskaitis George, Mission Viejo, CA (viso \$75); Karsas Julius, Oak Lawn, IL (viso \$325); Lisauskas Regina, Encinitas, CA (viso \$100); Matulonis Stella, Manhasset, NY (viso \$100); Mikėnas Bronius, Woodridge, IL (viso \$395); dr. Razma Antanas ir Alė, Burr Ridge, IL; Strolia Faustas ir Theresa, Oak Forest, IL (viso \$120); dr. Šalna Jonas ir Janina, Lemont, IL (viso \$175); Šlapkauskas Algimantas ir Rugilė, Glen Ellyn, IL (viso \$200); Vaskelis Prima, St. Pete Beach, FL (viso \$105); Wasilewski Mečislovas ir Elena, Broadview, IL (viso \$645); Zakarienė Viktorija, Santa Barbara, CA (viso \$65).

- \$20** Bizinkauskas Veronika, Brockton, MA (viso \$145); Butas Anatole ir Virginia, Edgewater, MD; Butėnas Dalia, Oak Lawn, IL (viso \$140); Butikas Liuda, Plainfield, IL (viso \$140); Dučmanas Zenonas, Wickliffe, OH (viso \$100); Gradinskas Jonas, Chicago, IL (viso \$320); Grybinas Zigmąs ir Virginia, O'Fallon, IL (viso \$320); Jesmantas Aldona, Riverside, IL (viso \$218); dr. Jokubka Peter, St. Pete Beach, FL (viso \$120); Jonaitis Vytautas, Grand Rapids, MI; Jonynas Jonas, Berlin, CT (viso \$150); Juodikis Genie, Chicago Ridge, IL (viso \$65); Ka-valiūnas Aldona, Waukegan, IL (viso \$90); Kirkus Ludwig, Lemont, IL (viso \$90); Klorė Arvydas ir Birutė, Pasadena, CA; Laucius Henrikas, Union Pier, MI (viso \$495); Masiulionis Aldona, Batavia, NY (viso \$100); Narbutienė Genovaitė, Vista, CA (viso \$70); Naujalienė Izabela, Cicero, IL (viso \$45); Navickas Birutė, Lemont, IL (viso \$140); Paovys Veronika, Grand Rapids, MI (viso \$65); Pleirys Jonas ir Valeria, Chicago, IL (viso \$135); Reitneris Vytautas ir Asta, Orland Prk, IL; Sullivan Irene, Park Forest, IL (viso \$60); Siliūnas Bronius, Clarendon Hills, IL (viso \$90); Sved George, St. Petersburg, FL (viso \$50); Šilėnas Victor ir Ona, Euclid, OH (viso \$190); Tamkūtonis Gerald, Chicago, IL (viso \$270); Vilutis Marija, St. Petersburg, FL (viso \$120); Zdanys Vytautas, West Hartford, CT; Žilionis Ona, North Olmsted, OH; Anoniminis aukotojas.
- \$15** Ilginis Danguolė, Palos Hills, IL (viso \$35); Jodwalis John, Riverside, IL (viso \$55); Likanderis Jurgis, Kankakee, IL (viso \$75).
- \$10** Arstikys Marija, North Riverside, IL (viso \$40); Kisieliū Jurgis, New Haven, CT; Kizlauskas K. ir L., Bloomfield, MI (viso \$20); Lopatauskas J. V., Santa Monica, CA (viso \$255); Motušis Viktoras, Cicero, IL (viso \$30); Rinius Stella, Philadelphia, PA (viso \$20); Sušinskas Irena, Cleveland, OH (viso \$70); Tamasevičius Jadvyga, Chicago, IL (viso \$40); Tamulis Birutė, Garden Grove, CA; Uogintas Danutė, Waterbury, CT (viso \$65); Žebertavičius Vincas, Newport, MI (viso \$30).
- \$5** Barauskas Ona, Woodhaven, NY (viso \$95); Orentas Augustinas, Palos Hts, IL (viso \$85); Owen Elvyra, Philadelphia, PA.
- \$4** Urnežis Richard, Mokena, IL (viso \$26).

Pagerbdami mirusių atminimą, Lietuvos Partizanų Globos fondui aukojo:

- a. a. ALBINOS ČERNIAUSKAITĖS KRIKŠČIŪNIENĖS atm. \$50** aukojo: Julija ir Juozas Mačiulaičiai, Sunny Hills, FL (viso \$750); Dana Karužienė, Oak Lawn, IL (viso \$695); Monika ir Gytis Krikščūnai, Chula Vista, CA (viso \$150).
- a. a. VYTAUTO MIKŪNO atm. \$200** aukojo Romualdas ir Nijolė Kašubai, St. Charles, IL (viso \$400).
- a. a. LIUDO RAMANAUSKO atm. \$200** aukojo Albina Ramanauskas, Oak Lawn, IL (viso \$225).
- a. a. ANTANINOS SKRUODYS atm. \$5** aukojo Emilija Sadonis, Jersey city, NJ (viso \$15).
- a. a. dr. ALGIRDO VASONIO atm. \$60** aukojo Aldona Vasonis, Chicago, IL (viso \$180).

Lietuvos Partizanų Globos fondas širdingai dėkoja gausiai aukojusiems partizanų šalpai. **A. a. Albinos Černiauskaitės Krikščūnienės, a. a. Vytauto Mikūno, a. a. Liudo Ramanausko, a. a. Antaninos Skruodys ir a. a. Algirdo Vasonio** giminėms bei artimiesiems L.R.G. fondas reiškia nuoširdžią užuojautą.

Lietuvos Partizanų Globos fondas, 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629

Laiškai, nuomonės, komentarai

KOKIE BŪTŲ SEPTYNI LIETUVOS STEBUKLAI?

Atkelta iš 5 psl. Daugelis mano minėtų pastatų trupa, bjauriai murzini, neperdažomi, šaligatviai išdažyti, duobėti, gatvelėse čia pat centre pinčiukas koją išsisuktų. Apmadu girdėti, ką apie tai kalba nuolat Rotušės aikštėje besmalsaujančios lenkų, vokiečių, anglų turistų grupės. Nejaugi ūkiška, sumani savivaldybė dalį tų lėšų, kurios tenka Vilniaus

atnaujinimui, neįstengtų „atriekti“ Kauno sutvarkymui? Labai tikiuosi, kad naujoji, konservatoriška miesto valdžia su jaunu meru Kupčinsku rimtai užsiims finansų paieška ir investicijų pritraukimu, kad Kauno veidas suspindėtų savo tikrojo grožio.

kun. Robertas Grigas
„Lietuvos Caritas“ generalinis direktorius

PAPILDYMAS

Spalio 19 d. „Drauge“ prie Donato Janutos straipsnio apie „Žalgirio“ krepšininkų pasirodymą California nebuvo paminėtas nuotraukų auto-

rius. Fotografas yra San Francisco Lietuvių Bendruomenės narys Pavel Majstrov.

Redakcija

INDIJA PRIEŠ 20 METŲ

ALEKSAS VITKUS

Nr. 17

Karališkoji pilis buvo pastatyta karaliaus Pratap Malla XVII amžiuje ir daug kartų perstatyta. Joje iki XIX amžiaus gyveno vis Malla ir Shah dinastijos karaliai, bet pilis dabar yra atdara lankytojams. Tik įėjus matosi didinga skulptūra, vaizduojanti dievą Narsimha savo nagais užmušant demoną. Čia pat ir karaliaus Pratap Malla skulptūra. Jis ten rymo sudėjęs rankas, o aplink jį sėdi jo keturi sūnūs. Ant sienų kabo visų buvusių karalių portretai. Mes nematėme, bet sako, kad čia yra laikomas ir arklys, kuriuo niekas negali joti, nes jis yra laikomas dievybe. Užkopėme devynis aukštus į Nasal Chowk bokštą, iš kurio matėsi visas Kathmandu miestas.

Legenda sako, kad karališkoji šeima valgydavo ketvirtame aukšte, iš kurio jie pirmiausia žiūrėdavo, ar iš miestiečių namų kaminų ėjo dūmai. Jei taip, tai reiškė, kad kažką miestiečiai kepė, taigi nebus alkani. Tuomet ir karalius su visomis savo žmonomis galėdavo pradėti savo iškilingus pietus, kadangi turėjome laiko, pėsti nužingsniavome nuo viešbučio iki pat miesto centro. Pakeliui virš nedidelio namuko pastebėjau iškabą „Dangol's Art Gallery“, neiškenčiau nepaklausęs savo žmonos Danguolės: „Jei čia tavo, kodėl man niekada apie tai nesakei?“

Sustojome ir Durbar aikštėje, kur trijų aukštų meniškai išdailintame name gyvena Kumari Devi, Nepalo „living goddess“. Legenda sako, kad ji tampa deive, kai po baisiai triukšmingos ceremonijos į ją įžengia Dvasia ir lieka ja, kol nesulaukia mergystės subrendimo metų. Po to tinkintieji išrenka naują deivę, o mergaitė grįžta pas savo tėvus. Mums prie lango pasirodė jauna kukli mergaitė ir vėl pradingo. Jos paakiai pajudinti iki pat ausų, o ant galvos matėsi didžiulis susuktų plaukų kuodas. Fotografuoti jos negalima. Už kiemo vartų stovėjo didžiulė karieta, su kuria vieną kartą į metus Kumari apvažiuoja visą miestą, sustoja karališkoje pilyje karaliaus palaiminti, uždedama jam ant kaktos raudoną ženklą. Atsilygindamas karalius jai

Štai ir Kumari Devi – „The living goddess“.

įteikia auksinę monetą. Jei nesi hindu ar budistas, toliau į kiemą įeiti negali.

Pavargę po vaikščiojimo po Durbar aikštę, atsisėdome ant Trilokya Mohan šventyklos laiptų ir stebėjome aikštės gyvenimą. Koks žmonių įvairumas! Rasė, odos spalva, išmarginti rūbai ar net jų stoka – kiekvienas žmogus atrodė vis kitoks. Aikštė pilna keistuolių, nenormalių apsigimėlių, muzikantų, kortelių parduotojų, išdaigų demonstruotojų, įkyriųjų Rikšos vežėjų, kurių mums nepavyko atsikratyti. Visa aikštė priminė ir net nustelbė mūsų prieš metus matytus vaizdus ir žmogėnus, mums tada siaubingai atrodžiusius Amsterdamo geležinkelio stoties aikštėje.

Visai netoli nuo Kathmandu yra įsikūręs ir kitas nemažas 160,000 gyventojų miestas – Patan, kurį dabar oficialiai vadina sanskrito vardu Lalitpur. Čia mūsų moteris paviliojo visokiausi bronzos ir žalvario metalo dirbiniai. Miestas yra Nepalo liaudies meno ir amatininkystės centras. Norėdami pritraukti pirkėjus, parduotuvės siūlė turistus iš pagrindinės aikštės vežti pas juos ant dviračio sėdinčio vežiko traukiama karieta. Už tą malonumą brangiai sumokėjome pačioje krautuvėje. Po to dar spėjome apžiūrėti ir Mahaboudha šventyklą, ypatingą tuo, kad kiekviena jos plyta turi Buddhos atvaizdą, gal todėl ir vadinamą Tūkstančių Buddha šventykla. Nukentėjusi per 1934 metų žemės drebėjimą, dar ir dabar ten matyti to drebėjimo žymių.

Mums lankantis Patan, ten lankėsi ir jos Didenybė Nepalo karalienė Aishwarya Rajya Laxmi. Karalienės taip ir neteko matyti, o apie jos apsilankymą sužinojau tik perskaitęs tos dienos laikraštį „The Rising Nepal“. Karalius Birendra Bir Bikram tuo laiku buvo Kathmandu ir laukė naujosios Filipinų karalienės Corazon Aquino vizito.

Kas per kraštas – Nepalas! Mes, mirtingieji, matėme deives, sherpas, gurkhas, Himalajus, Everestą, laukinius džunglių žvėris. Susipažinome su sena tauta, jų papročiais, kultūra ir maistu.

Bus daugiau.

Dubar aikštėje – Kathmandu, Nepal.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

pirmą kartą...

prenumeruojant „Draugą“ (JAV) gaunate nuolaidą – tik 120 dol. metams (Reg. 150 dol.). Atsiųskite vardą, pavardę, adresą ir telefono numerį kartu su mokesčiu („Draugas“, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629)

Vajus tęsis visą spalio mėnesį.

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane
Vilma Jarulienė
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

ĮVAIRŪS

* Keičiu darbą su grįžimu namo Des Plaines raj. senutės priežiūroje. Reikalinga anglų kalba, vairuoti automobilį i analogišką darbą pietvakariniuose rajonuose: Naperville, Lemont, Darien ar aplinkiniuose. Tel. 630-312-8455.

Po filmo „Iš naminio audimo dainos“ pristatymo Balzeko lietuvių kultūros muziejuje iš kairės: Aušra Gibiežienė, Janina Monkutė-Marks, Arvydas Barysas ir Stanley Balzekas, Jr.

Arvydas Barysas tęsia filmo kūrimą

Režisierius Arvydas Barysas su savo komanda vėl Amerikoje. Iš California atvykęs į Čikagą jis ne tik filmavo herojus savo filmui „Žymiausi pasaulio lietuviai, bet ir turėjo keletą susitikimų su čikagiečiais, kuriems pristatė naują savo filmą „Iš naminio audimo dainos“. Tai gal kiek idealizuotas lietuviškas kaimas, bet tiek filmo režisierius, tiek jo asistentė Aušra Gibiežienė tikina, kad jie tikrai atrado ir tokį kaimą. „Yra gražių vietų, nuostabių, šviesių žmonių Lietuvoje. Pabuvus tokiame kaime, širdis atsigauja, – tikina Arvydas. – Kas be ko, matome ir kitokią kaimą – nualintą, su dirbti nenorinčiais žmo-

nėmis, bet mums labiau patinka grožis. Gal todėl mums ir sekasi rasti nuostabius kaimus. Manau, kad Lietuvos kaimas atsigauna.“

Režisierius susitiko su žiūrovais Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Pasaulio lietuvių centre. Jis lankėsi ir Čikagos lituanistinėje mokykloje. Mokiniai ne tik su įdomumu žiūrėjo filmą, bet kartu su režisieriumi dainavo, uždavė jam daug klausimų.

Spalio 23 dieną A. Barysas išskrido į New York, kur tęs savo filmavimą apie pasaulį garsinančius lietuvius.

Laima Apanavičienė

Režisierius Arvydas Barysas susitikime su Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniais.
Laimos Apanavičienės nuotraukos.

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ

Tel. 773-476-2242

nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

„LIETUVOS LAIKAS“

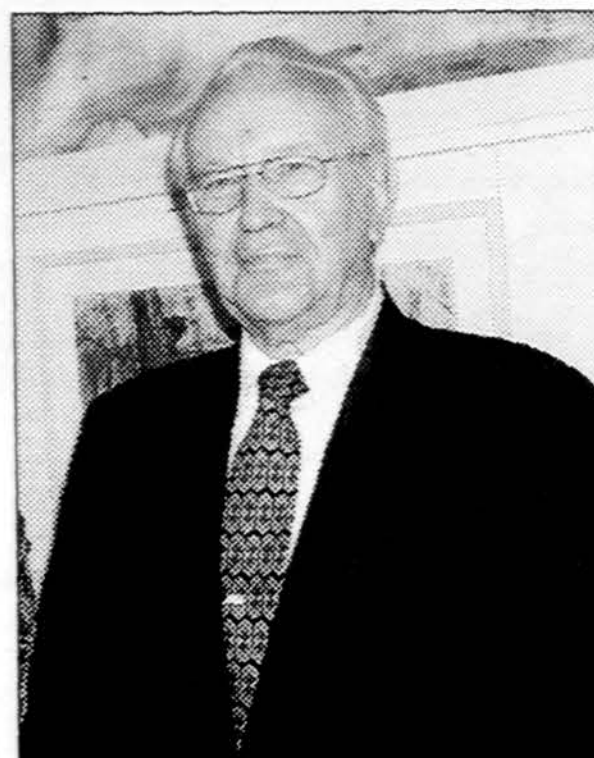
Leono Maskaliūno sveikinimo žodis, pasakytas atidarant parodą „Lietuvos laikas“ 2007 spalio 11 d.

Šiandieną švenčiame dvigubą šventę: 1-oji – Čiurlionio galerijos (The Art Gallery of Ciurlionis, Inc.) Čikagoje įsteigimą (1957 m.) t. y. 50 metų jubiliejų ir 2-oji – Lietuvos dailės muziejus ir Čiurlionio galerija, veikianti Pasaulio lietuvių centre, Lemont, JAV, skelbia Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkursą, kurio šiemetinė tema yra: „Lietuvos laikas“.

1957 m. Čikagoje, Jaunimo centre, įsikūrė pirmoji Čiurlionio galerija, kuri vėliau suskilo – buvo perkelta į Midland Savings banko patalpas, dabar veikianti PLC, Lemont. Šios galerijos tikslas buvo suburti išeivijos dailininkus, padėti tęsti (nors ir nepelningą) dailės kūrimą, o sukurtus ir atrinktus kūrinius kaupti ir pakuoti nepriklausomai Lietuvai. Mūsų išeivija aktyviai rėmė šiuos tikslus, pirkė meno kūrinius ir jais puošė savo gyvenvietes. Entuziazmas buvo toks didelis, kad parodose būdavo išpirkti veik visi paveikslai. Taip augo galerijos fondas, kuris žymiai padidėjo, kai prisidėjo Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio palikimai, skirti tapybos/skulptūros ir akvarelės/grafikos kūriniams atžymėti. Tačiau, išeivijos menininkų gretos smarkiai retėjo... o jaunieji... dailės kūriniuose nemato „gero pragyvenimo šaltinio“...

Siekdama ir toliau prisidėti prie lietuvių tautos kultūros puoselėjimo ir istorinės atminties stiprinimo, Čiurlionio galerija su Lietuvos dailės muziejus (LDM) sutarė bendrai rengti Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio įsteigtų premijų dailės konkursų ciklą. Pagal 2004 m. sutartį konkursai rengiami Vilniuje (2005, 2007, 2009) ir Čikagoje (2006, 2008). Laureatams Čiurlionio galerija skiria 6-ias premijas (500, 300, 200 JAV dolerių) už tapybos/skulptūros kūrinius bei tris, tokio pat dydžio, Teofilio Petraičio premijas už akvarelės/grafikos darbus.

Pirmasis Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkursas „Lietuvos kelias“ surengtas 2005 m. Vilniuje, buvo dėmesingai

Leonas Maskaliūnas parodos „Lietuvos laikas“ Radvilų rūmuose, Vilniuje atidaryme.

Laimos Apanavičienės nuotr.

sutiktas Lietuvoje.

Antrasis Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkursas „Išeivijos kelias“ surengtas 2006 m. PLC, Lemont. Jame dalyvavo ir mielai sutiko įteikti premijas Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje, Arvydas Daunoravičius. Įdomu, kad parodoje savo kūrinius buvo pateikę ir vienas kitas „trečiabangis“ – dabartiniai atvykėliai į JAV iš Lietuvos.

Trečias Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkursas „Lietuvos laikas“ vėl vyksta Vilniuje. Nors parodų temos skirtingos, bet tikslai yra tie patys: gaivinti ir stiprinti lietuvių istorinę ir tautinę sąmonę, prisiminti kultūrinę tradicijų vertę ir prisidėti prie Lietuvos 1000-mečio paminėjimo.

Džiaugiuosi, kad asmeniškai galėsiu dalyvauti šioje parodoje. Atvežu iš Čikagos šilčiausius sveikinimus ir linkėjimus šiai parodai. Tuo pačiu, Čiurlionio galerijos (Lemont) vardu, noriu padėkoti LDM direktoriui Romualdai Budriui ir jo komandai už taip puikiai suruoštą parodą ir malonų, draugišką bendradarbiavimą.

Tebūnie tai Tėvynės Lietuvos la-bui!

„Draugo“ knygynėlyje

Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Pasirodė naujas žurnalo „Lithuanian Heritage“ numeris. Veda-majame redaktorius Val Ramonis atsisveikina su praėjusia vasara ir sveikina artėjančią rudenį.

Redaktorius primena skaitytojams, kad rudenį tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje prasideda koncertai, po-būviai, parodų atidarymai. V. Ramonis teigia, kad ruduo Lietuvoje – ves-tuvių metas. Tad nenuostabu, kad šiame numeryje rašoma apie vestu-vinius papročius Lietuvoje („Wed-ding Traditions in Lithuania“).

Skaitytojams bus įdomu suži-noti, ką Lietuvoje veikė kino statyto-jas iš Čikagos Rise Sanders. Apie tai skaitykite Randy Richards straipsnyje „Untangling The Jungle“.

Įdomu pasiskaityti ir apie Put-nam, Connecticut esančius Amerikos lietuvių archyvus. Apie tai rašo And-rius Ramūnas Page straipsnyje „For the Love of Lithuania“.

Sporto mėgėjai ras straipsnį apie New York lietuvių atletikos klubą ir jo veiklą, o žurnalistė Jennifer Virš-kus rašo apie gyvenimą ir renginius Lietuvoje.

Kulinarijos kampelis, trumpos žinutės iš Lietuvos, pasakojimai apie lietuvių pasaulyje, skaitytojų laiš-kai – viskas įdomu žurnalo skaitytojams.

Žurnalą galima įsigyti ir „Drau-go“ knygynėlyje. Žurnalo kaina – 4.95 dol. Žurnalą galima įsigyti paš-tu, pridėdant 9 proc. mokesčių, jei už-sisakote IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 3 dol.

Parėngė L. A.

Vytautas V. Landsbergis nominuotas Astrid Lindgren premijai

Vaikų rašytojas ir režisierius Vytautas V. Landsbergis pristatytas prestižinei 2008 metų Astrid Lindgren premijai gauti. Iš viso šiai premijai nominuoti 155 kandidatai – autoriai ir knygų iliustratoriai – iš 61 pasaulio šalies. Visų kandidatų sąrašą galima rasti tinklalapyje www.alma.se.

2002 metais Švedijos vyriausybė įsteigė šią svarbią literatūros premiją, skirtą Švedijos vaikų rašytojai Astridai Lindgren (1907-2002) atminti. Premijos dydis – 5 mln. Švedijos kronų (apie 553 tūkst. dolerių). Ji skiriama už nuopelnus vaikų ir jaunimo literatūrai bei jos populiarinimą. Tai yra didžiausias pasaulinis apdovanojimas šioje srityje.

Astrida Lindgren, sukūrusi tokius visų pamiltus herojus, kaip Pepė Ilgakojinė, Emilis iš Lionebergos, Broliai Liūtaširdžiai ir Karlsonas, kuris gyvena ant stogo, darė ir tebedaro įtaką Švedijos ir kitų pasaulio kraštų vaikų ir jaunimo literatūrai.

Ši literatūrinė premija, kartais dar vadinama mažuoju Nobeliumi, siejama ir su vaikų teisių gynimu, nors pagrindinis premijos tikslas yra paskatinti pasaulio domėjimąsi vaikų ir jaunimo literatūra. Astrida Lindgren labai rūpinosi vaikų teisėmis ir visuomet jas gynė. Taigi, itin svarbu, kad ši premija skatintų vaikų teises pasaulyje ir palaikytų Astridos Lindgren humanistinius įsitikinimus.

Astridos Lindgren atminties premija už literatūrą įteikiama autoriui, „kuris vaikams ir jaunimui sukurs aukščiausios meninės kokybės kūrinius, humanistine dvasia primenantį mums Astridą Lindgren“. Taip pat ja gali būti apdovanoti ir asmenys, kurie propaguos vaikų ir jaunimo skaitymą, taip pat ir vaikų knygų iliustratoriai. Yra siūloma, kad premija būtų įteikta vienam ar keliems nominantams, bet ne po jų

mirties.

Premijos laimėtojus atrinkianti Švedijos žiuri, susideda iš 12 Švedijos mokslininkų, autorių, iliustratorių, bibliotekininkų ir literatūros kritikų, kurie sukviesti nominuoti galimus laimėtojus. Vienas iš žiuri narių atstovauja Astridos Lindgren šeimai.

2008 metų kovo mėnesį žiuri paskelbs laimėtoją Vimmerby, gimtajame Astridos Lindgren mieste, kuris yra įsikūręs Smolande, Švedijos šiaurėje. Premija bus įteikta birželio mėnesį specialioje ceremonijoje Stokholme.

Mes tikimės, kad premija leis suvokti vaikų ir jaunimo literatūros vertę, – sako Kristina Rennerstedt, Švedijos nacionalinės kultūros reikalų tarybos generalinė direktorė.

Lietuvoje nuo 1994 metų yra išleista 12 Vytauto V. Landsbergio knygelių vaikams:

Rudnosiuko istorijos (pasakos; geriausia 1995 metų knyga vaikams)

Pasakos-nepasakos (eilėraščiai vaikams)

„Obuolių pasakos“ (pasakos vaikams)

2003 „Angelų pasakos“ (pasakos vaikams)

2004 „Arklio Dominyko meilė“ (pasakos; geriausia 2005 metų knyga vaikams)

2005 „Pelytė Zita“ (pasakos vaikams)

2005 „Žuvelukas“ (eiluota pasakėčia)

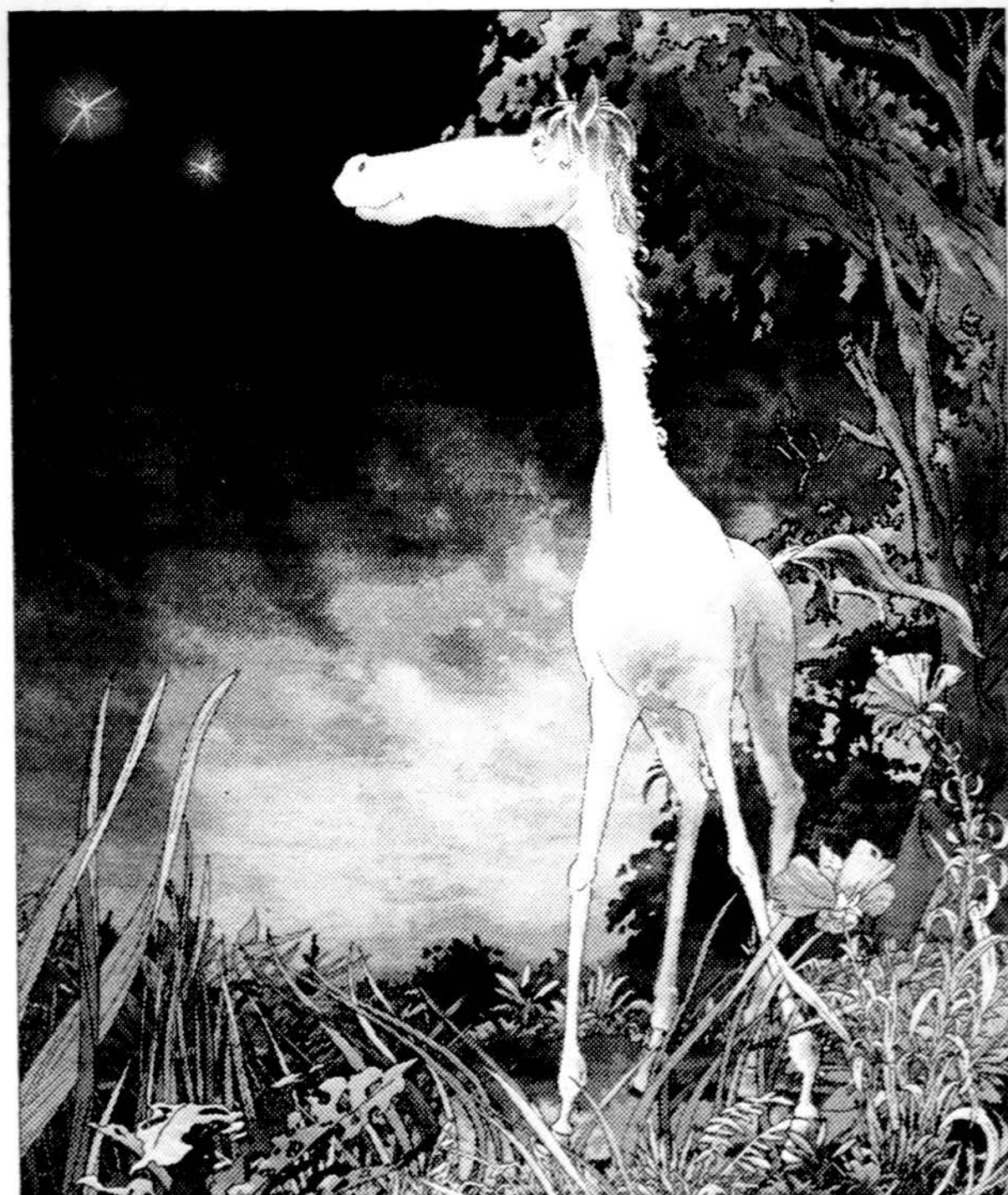
2005 „Berniukas ir žuvėdros“ (psichologinė mistinė apysaka)

2006 „Tinginių pasakos“ (pasakos vaikams)

2006 „Julijos sapnai“ (pasakos vaikams)

2006 „Kiaušinių pasakos“ (eilėraščiai vaikams)

2007 „Briedis Eugenijus“ (pasakos).

Vienas iš V. Landsbergio knygų vaikams viršelis.

A † A JULIUI LEVANUI

mirus, jo žmoną VALE, dukras LAIMĄ, IRENĄ ir sūnų BRUNO su šeimomis, Lietuvoje seserį GENUTĘ PEČIULIENĘ, visus gimines, draugus ir artimuosius, nuoširdžiai užjaučia buvę 4200 LS sargybų kuopos Kaizerslauterne draugai:

*Algimantas Antanėlis
Vytautas ir Eugenija Bandžiuliai
Julius Jakutis
Leonas ir Ann Mary Juraičiai
Petras Kaušas
Gediminas Kazėnas
Aleksas ir Teresė Kikilai
Kazys Kreivėnas
Bronius Mikėnas
Teodoras ir Irena Mithai
Eugenijus ir Irena Slavinskai
Vladas ir Stefanija Vasikauskai*

A † A ZUZANAI PUPIENEI

mirus, reiškiamo užuojautą dukroms MARIJAI AMBROZAITIENEI, ALDONAI BRIZGIENEI, sūnums ANTANUI ir JUOZUI su šeimomis bei kitiems giminėms.

*Aldona Naudžiuvienė ir dukros
Ingrida ir Renata su šeimomis*

A † A VLADZEI PARGAUSKIENEI

mirus, giliausią užuojautą reiškiu skausme palikuosiams vyrui ALFONSUI, dukroms DANAI ir VIDAI, seserims DANUTEI, ONUTEI, broliui LIUDUI ir šeimoms.

Liūdesyje ir maldoje su Jumis.

Eufemija Steponienė-Cibienė

Darbščiai, ankstyvesnės Naples-Fort Myres Lietuvių sambūrio valdybos nare

A † A IRENAI LUKAUSKIENEI

mirus, giliausią užuojautą jos šeimai ir giminėms reiškia

Stepas ir Albina Markai

Preneruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!
„DRAUGĄ“ atminkime savo testamente.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Balzeko lietuvių kultūros muziejus** maloniai kviečia Knygos mylėtojų klubo narius į susitikimą-diskusiją „Antano Škėmos apysaka 'Izao-kas'“. Apysaka išspausdinta A. Škėmos raštų III tome (Čikaga, Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, 1985). Apysakos kopiją galima nusipirkti Balzeco lietuvių kultūros muziejaus parduotuvėje. Kaina – 10 dol. Susitikimas vyks šeštadienį, spalio 27 d., 7 val. v. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Vaisinsimės kava bei vynu. Dalyvio mokestis 5 dol. Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500 (Undinė Uogintaitė).

◆**Spalio 28 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p.** PLC didžiojoje salėje įvyks žinomo Lietuvos dainininko Stepono Januškos koncertas. Auka – 15 dol. Papildomas S. Januškos koncertas įvyks spalio 27 d. 8 val. v. PLC didžiojoje salėje. Informacija tel. 630-669-4055.

◆**Maloniai kviečiame Jus į** Lietuvių fondo pokylį ir teatro „Žaltvykslė“ bei lietuvių meno ansamblio „Dainava“ spektaklį-koncertą „Jubiliejus“, šeštadienį, 2007 m. lapkričio 3 d., Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th st., Lemont, IL. Teatro sambūris „Žaltvykslė“ ir lietuvių meno ansamblis „Dainava“ pasveikins fondą su originalia jungtine programa, kurioje matysite inscenizaciją pagal A. Čechovo kūrinį „Jubiliejus“ ir ansamblio „Dainava“ koncertą. 5 val. p.p. – kokteiliai; 6 val. v. – spektaklis-koncertas „Jubiliejus“ Jaunimo rūmų salėje. 7:30 val. v. – vakariene ir šokiai PLC pokylių salėje. Šokiams gros brolių Švabų orkestras. Bilietai į pokylį ir koncertą – 60 dol., studentams – 30 dol. Norintiems dalyvauti tik meninėje dalyje – 10 dol. Pageidautina vakarinė apranga. Pasiteiravimui: tel. 630-257-1616 arba: zinios@lithfund.org

◆**Šakių klubo valdyba lapkričio 8 d. 1 val. p. p.** visus kviečia atvykti į „Seklyčioje“ vyksiantį klubo narių susirinkimą.

◆**Generolo T. Daukanto šaulių** kuopa kviečia į rudeninį pasilinksminimą! Pasidžiaugti draugų būryje, pasivaikinti garuojančia šilta vakariene, pasižokti skambant E. Jurkaičio saksofono muzikai, kas gali būti maloniau šeštadienio vakarą? Pasilinksminimas įvyks lapkričio 10 d. 7:30 val. v. Jaunimo centro kaviniėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago. Daugiau informacijos tel. 773-523-7205.

◆**Lapkričio 11 d., sekmadienį, 12:45 p. p.** Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL įvyks „Mažosios Lietuvos Enciklopedijos“ III tomo pristatymas. Knygą pristatys Danutė Bindokienė. Po pristatymo meninę programą atliks operos solistė Nida Grigalavičiūtė. Akompanuos Manigirdas Motekaitis. Kviečiame visus. Renginį ruošia Mažosios Lietuvos fondas.

IŠ ARTI IR TOLI ...

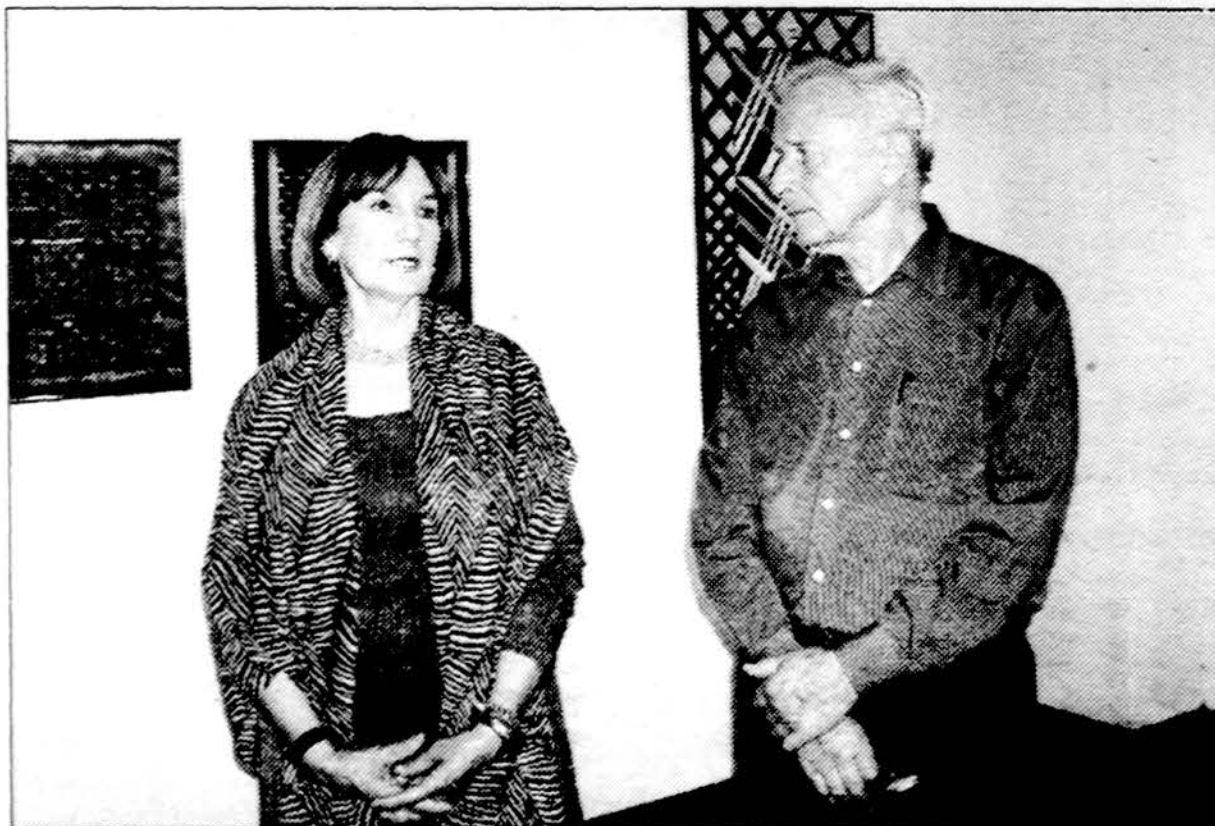
◆**2007 m. spalio 27 d., šeštadienį, 7:30 val. v.** Latvių salėje, 400 Hurley Avenue, Rockville, MD poeto Jono Aisčio pagerbimo vakaras. Poezijos vakaro programoje: 2007 m. JAV LB Kultūros tarybos Poezijos konkurso premijos įteikimai. Poezijos konkurso laureatais tapo Diana Šarakauskaitė ir Mindaugas Nasvytis. Bus rodomos ištraukos iš kino filmo „Nemainingia šitos žemės į didžius turtus“, skaitymi pranešimai: „Jonas Aistis: asmuo ir jo kultūrinis palikimas“ – Dalė Lukienė ir „Jonas Aistis – poetas“ – Sigita Naujokaitienė. Jono Aisčio poeziją deklamuos: Reda Macenytė, Danguolė Senuta, Rasa Kašetienė, Ilona Verbušaitienė. Vakaro pabaigoje – vaisės.

◆**Union Pier Lietuvių klubo** metinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, spalio 27 d., 6:30 v. v. (Michigan laiku). Po susirinkimo vyks „Oktoberfest“ – bus muzika, užkandžiai, baras. Kviečiame visus draugijos narius ir draugus gausiai dalyvauti. Telefonas pasiteiravimui: 269-469-3298.

Gerbiamieji,

Kreipiamės į visuomenę prašydami pagalbos. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos chorui skubiai reikalingas pianinas. Skambinti Romanui Stropui tel.: 815-836-1845.

Redakcija nuoširdžiai atsiprašo už anksčiau įsivėlusią klaidą.

Š. m. spalio 20 d., Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemont buvo atidaryta dailininkės Liucijos Kryževičienės paroda „Nuotaių vyksmas“. Nuotraukoje: Liucija Kryževičienė ir Algimantas Kezys parodos atidarymo metu.

Laimos Apanavičienės nuotr.

SU ŠIMTINE Į „DRAUGO“ ŠIMTMETĮ!

Po šimtinių Draugo fondai aukoję:

Irena Kriaučeliūnienė-Leonas 500 dol., Burr Ridge, IL
Nemira Šumskienė 300 dol., Chicago, IL
Kazys ir Danutė Paškoniai 200 dol., Eastlake, OH
Algis Regis 200 dol., Chicago, IL
Džiugas ir Dalia Staniškiai 200 dol., Macedonia, OH
Antanas ir Viktorija Valavičiai 200 dol., Chicago, IL
Adelaida Balbata 100 dol., St. Petersburg, FL
Joseph Bernot 100 dol., Union, NJ
Algirdas Čepėnas 100 dol., Oak Lawn, IL
Vytautas ir Aldona Čepėnai 100 dol., Darien, IL
Algimantas Druseikis 100 dol., Rochester, NY
Kazys Janulis 100 dol., West Palm Beach, FL
Algis ir Teresė Kazlauskai 125 dol., Orland Park, IL
Marija Kuprienė 100 dol., Cicero, IL
Domas Lapkus 100 dol., Hinsdale, IL
Jonas ir Albina Martinkai 100 dol., St. Charles, IL
Julius ir Regina Matonai 100 dol., Burbank, IL
Jonas ir Janina Mikulioniai 100 dol., Sterling Hts., MI
Audrius V. Plioplys 100 dol., Chicago, IL
Irena Raulinaitienė 100 dol., Glendale, CA
Eugenijus ir Regina Šilgaliai 100 dol., Willoughby, OH
Birutė Sonta 100 dol., Chicago, IL
Jonas Svera 100 dol., Bloomfield Hills, MI
Eugenijus ir Irena Vilkai 100 dol., Valencia, CA
Romas ir Marija Žemaitaičiai 100 dol., Los Angeles, CA

Nuoširdžiai dėkojame!

Jurgos Šeduikytės ir grupės turas Amerikoje!

Pirmasis šio turo koncertas įvyks Čikagoje – spalio 26 d., penktadienį, 8 val. v., Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Los Angeles pakrantėje

 Maestro Faustas Strolia š. m. spalio 6 d. dalyvavo Vidurio Amerikos apygardos Lietuvos Vyčių suvažiavime, kuris vyko Los Angeles, kaip šios apygardos kultūros reikalų atstovas. Šiame suvažiavime ilgametė Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupės vadovė Lydia Ringus gavo daugiausia balsų būti pagerbtai tradiciniame Lietuvos Vyčių pokylėje „Prisiminimai“, kuris vyks 2008 m. Čikagoje.

 Losangeliečių lietuvių solidarumas stebino ne tik Lietuvių dienų svečius iš Čikagos. Gražiu Lietuvių dienų organizavimu stebėjosi ir amerikietis vyskupas, matydamas Šv. Kazimiero bažnyčią sausakimšą žmonių. Gražiai dirba bažnyčios klebonas Stasys Anužis, puikiai gieda Viktoro Ralio vadovaujamas bažnyčios

choras, žavėjo gražia diktacija Šv. Raštą skaitantys skaitovai, tarp jų ir dešimtmetis Vejas Vasiliauskas. Į šventinį renginį įsiliejo ir Dariaus Polikaičio vadovaujamas „Dainavos“ ansamblis, pagiedojęs Alvido Remesos „Tėve mūsų“.

 Lapkričio 4 d. Oakwood Athletic Club, 4000 Mt. Diablo Blvd., Lafayette, CA 94549 nuo 4 val. p. p. iki 7 val. v. vyks tapytojo Vytenio Lingio paroda, kurią rengia LR garbės konsulas San Francisco, CA Dennis Garrison. Renginio pelnas bus skirtas „Kaimas Fund“. Tel. pasiteiravimui: 925-743-1120 (Ingrida Marčiulionis) arba el. paštu:

info@imglobalarts.com
 Vytenio Lingio darbus galite pamatyti tinklalapyje:
www.imglobalarts.com

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

Visos kriminalinės bylos
 30 metų darbo patirtis
 6247 S. Kedzie Avenue
 Chicago, IL 60629
 Tel. 773-776-8700
 Toll free 24 hr. 888-776-6742
 Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
 Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
 Chicago, IL 60629
 (Skersai gatvės nuo „Draugo“)
 Tel. 773-284-0100.
 Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
 Chicago, IL 60629.
 Tel. 773-582-4500
 Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
 Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
 Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
 Valandos pagal susitarimą